

Latvijas Okupācijas muzeja apkārtraksts nr. 49, 2020. gada vasarā Rīgā

Museum of the Occupation of Latvia / Newsletter Nr. 49, Summer 2020, Riga

Muzejs un valsts

Ir 2020. gada 4. maijs. Esmu piesēdies, lai pabeigtu atskatu par visu labo, kas, par spīti negaiditajam "Covid-19" iebrukumam, pēdējā pusgadā noticis ar muzeju un muzejā. Bet 4. maijs ievieš izmaiņas. Nodomātās beigas kļūst par sākumu. Esmu noklausījies sirsnīgo muzeja sveicienu Latvijai šajā dienā. Runā muzeja direktore Solvita Vība, un sveicienam ilggadīgais naktssargs Eduards Klints ar savām dūdām spēlē tautas melodijas. Muzejs ir slēgts apmeklētājiem "Covid-19" dēļ, bet strādā.

Tas savukārt atgādina, ka tieši pirms 30 gadiem stāvēju zem liepām pie Jēkaba katedrāles Latvijas PSR Augstākās Padomes priekšā. Biju savas tautas vidū, ieskaņoju balsojumu

par Latvijas neatkarības atjaunošanu un tautas cerīgo, bet tajā pašā laikā bažīgo līdzī skaitišanu. Vai būs? Un tad pēkšņi maģiskais skaitlis 134. Bija beigusi pastāvēt nelegālā Latvijas PSR un atjaunota Latvijas Republika. Pēc 56 gadiem bija atjaunoti Latvijas Republikas Satversmes četri svarīgākie panti. Latvijas tautai savā zemē atkal bija sava valsts. Tajā brīdī varēja just, ka tauta un valsts ir viens vienumis, ko tiešām svētījis Dievs.

Sogad ļaunā slimība neļauj ar sajūsmu pie balti klātiem galdiem svīnēt šo dienu kopā, toties dod iespēju pašiem ieskatīties sevī, savā attieksmē pret valsti un izvērtēt tās nozīmi. Sava valsts. Savā senču zemē pašiem sava valsts. Pašu izcīnīta, pašu veidota un

kopta. Sava valsts, ko zaudējām, bet ko pirms 30 gadiem paši savām balīsim atkal saucām kā gaismu un augšā cēlām kā Ausekļa Gaismas pili. Šajās dienās, kad esam spiesti ieslēgties savās garīgajās viensētās, šķiet, atkal jūtamies kopā. Un varam būt pateicīgi, ka mums ir valsts, kas ar visiem trūkumiem, domstarpībām un kļūdām ir mūsu un ne svešu varu uzspiests režīms.

Kāds tam visam sakars ar muzeju? Tiešakais. Šis 4. maijs to ar uzsvaru padarija skaidru. Mūsu muzejs gan nav valsts muzejs; mūsu muzejs ir muzejs valstij, un varbūt tieši tas ir svarīgi. Muzejs ir tautas veidota dāvana valstij, kas 4. maijā sāka savu atjaunošanas ceļu. >

> Un Latvijas valsts to šādā garā ir pieņemusi. Muzejs veic valstij svarīgu darbu, un valsts gādā par daļu muzeja darbam nepieciešamo līdzekļu. Valsts ceļ ēku, kurā muzejs stāsta stāstu par laiku, kad mums savas valsts – labas vai sliktas – nebija, kad mums bija tikai svešu varu uzspiesti režīmi un kad pašu valsts pastāvēja tikai tautas atmiņā, cerībā, pretošanās spītā un starptautiskajās tiesībās. 4. maijs bija tautas suverenitātes apliecinājums un vienlaikus noliegtās valstiskās atmiņas atgūšana, ko muzejs saglabā un neļauj aizmirst.

Bet vēl par pēdējo pusgadu šajā ziņā. Oktobrī svinējām spāru svētkus Gunāra Birkerta iecerētajai un plānotajai, valsts finansētajai ēkai, mūsu Nākotnes Namam. Tājā laikā ritēja jaunās ekspozīcijas mūsdienīga dizaina konkurs. Tas tagad īstenojas intensīvā sadarbībā ar prestižo Latvijas dizaina biroju "H2E". "Gaismas ceļš" – tā savu konkursa metu bija nosaucis "H2E", ar to domājot gan Birkerta metaforu no tumšās pagātnes uz gaišo nākotni, gan muzeja vēsturnieku veidoto stāstu no tautas izcīnītās neatkarības cauri okupācijas varu noziegumiem līdz atjaunotajai valstij. Kā muzeja logo: gaismas svītra starp divām tumsām.

Tajā pašā laikā ritēja arī muzeja direktora amata konkurss. Jaunā direktore Solvita Vība ir amatā kopš Ziemsvētkiem. Pavasara sākumā beidzās viņas pārbaudes laiks. Latvijas Okupācijas muzeja biedrības valde atzina, ka tas izturēts izcili. Ir saliedēta muzeja vadība un saime, rit mērķtiecīgs darbs. Jaunā direktore jau kļuvusi par muzeja publisko seju un balsi. Muzeja darbs ir drošās rokās.

Un tieši tad nāca "Covid-19", visa nedrošība un neziņa, kas ar to saistās. Muzejs ar šo izaicinājumu tīcis labi galā. Rūpīgi saimniekojot, tam ir nelielas, bet pietiekamas budžeta līdzekļu rezerves, lai nebūtu pēkšņi jāatlaiž kvalificēti darbinieki, kurus būtu grūti aizvietot. Taču rezerves ir rezerves, un muzeja ienākumi lielā mērā ir atkarīgi no apmeklētāju ziedojuumiem. Tagad jau gandrīz divus mēnešus tie ir apaļa nulle. Gaidām, ka valsts mums palidzēs un ka pamazām atjaunosies

Valsts prezidents Egils Levits ar kundzi Andru Leviti, tiekoties ar muzeja darbiniekiem 2019. gada 29. novembrī // President Egils Levits and his wife, Andra, meeting with Museum staff 29 November 2019

Valters Nollendorfs un Solvita Vība sveic Rihardu Pētersonu ar Triju Zvaigžņu ordeņa saņemšanu. 2020. gada 12. maijs // V. Nollendorfs and S. Vība congratulate Rihards Pētersons on his receiving the Order of the Three Stars

apmeklētāju plūsma. Taču 2020. gada ienākumos paredzams liels iztrūkums. Tāpēc ceram, ka ne tikai valsts, bet arī mūsu atbalstītāji un ziedotāji, kaut paši pandēmijas bažu un sekus karti, nāks mums talkā. Tas notika iepriekšējās krīzes laikā, kad Edvarda Andersa rosinātais un muzeja ziedotāju dāsns dotētais "Draudzīgais izaicinājums" mums palīdzēja krīzi pārvarēt. Kopā varam.

Viens no pēdējā pusgada lielajiem notikumiem muzejā bija Valsts prezidenta Egila Levita apmeklējums un ciemošanās pie muzeja saimes vakara garumā. Tā nebija tikai pieklājība, bet apliecinājums, ka muzejs ir valstij svarīgs. Prezidents to apliecinājis ar piekrišanu kļūt par muzeja patronu. Un atkal 4. maija ziņa – viņš nupat iečēlis vēl ļoti aktīvo muzeja dibinātāju Rihardu Pētersonu Triju Zvaigžņu or-

deņa komandiera kārtā. Otrs svarīgs apliecinājums būtu bijusi Ministru kabineta plānotā viesošanās muzejā 25. martā pēc ziedu nolikšanas pie Brīvības pieminekļa. Tā krita par upuri pandēmijai, taču jau pati gatavība visam kabinetam ierasties muzejā izsaka daudz. Un pat "Latvijas Pasts" pēc ilgu gadu aicinājumiem beidzot rudenī izdos pastmarku ar Birkerta ēku. Tieši laikā, kad mums sola un mēs ceram – tā būs.

Rakstu sāku rakstīt 1. maijā, kad svinējām Latvijas Republikas pamatlīkuma izstrādātājas Satversmes sapulces darba sākumu pirms 100 gadiem. Ir zīmigi, ka jaunās muzeja eksposīcijas pirmās daļas centrālais objekts būs tieši Satversme. Šis būs stāsts par tautu un valsti, ko tā izcīnīja un cēla uz savu senču zemes, ko svešas varas noārdīja, bet ko tauta atkal uz tās pamatiem sāka celt pirms 30 gadiem. Eksposīcijas noslēgumā būs Satversmes jaunākā laika preambula, kas atgādinās, kāda vērtība tautai ir sava valsts un ka tā jāglabā un jāsargā. Mēs neesam valsts muzejs, bet mēs esam muzejs savai valstij. //

The Museum And The State

It is 4 May 2020. I am sitting at the computer to finish reviewing all the good things that have happened in the Museum and to the Museum during the last half a year despite the unexpected invasion of Covid-19. But this date makes a change unavoidable. My intended ending now becomes the beginning. I just listened to the Museum's greeting to Latvia on this day. A short, heartfelt introduction by the director and a performance of folk melodies by our perennial night guard Eduards Klints on his self-made Latvian bagpipe. The Museum is closed because of Covid-19. The Museum works.

This remind me of this day exactly 30 years ago. I stood under the linden trees by St. Jacob's Cathedral in front of the Supreme Soviet of the Latvian SSR. I was among my people and recorded the vote count for the renewal of Latvia's independence inside and, si-

multaneously, the subdued, hopeful and yet heedful counting along among the thousands around me. And then – suddenly the unstoppable cheer at the magic number 134. The illegal Latvian SSR had ceased to exist, The Republic of Latvia had been restored. The four fundamental paragraphs of the Constitution of the Republic of Latvia were again in force after 56 years of dormancy. The Latvian nation had its state again. At that moment the feeling was palpable: the nation and its state is an inseparable whole that is truly blessed by God.

This year the insidious disease does not allow us to celebrate this day together at tables bedecked with white tablecloths. Yet it gives us the chance for introspection about our state and its meaning for us. Our own state in the land of our ancestors. Fought for, built up and tended. Our own state that we lost once, but that we resurrected 30 years ago with our votes, our voices. Our state almost like the Castle of Light in the nineteenth-century poem by Auseklis that has become a patriotic and prophetic song through the music of Jāzeps Vītols. In these days, it seems, we again feel one though forced to retreat into our individual spiritual homesteads. We can be thankful that we have our own state that is ours despite all its shortcomings and errors and not a regime foisted upon us by an alien regime. Maybe no castle yet, but an edifice nevertheless.

What does this all have to do with our Museum? Everything. This May 4 makes it abundantly clear. Our Museum is not a state Museum, but it is a Museum about the state and for the state. The Latvian state has accepted it as such, as a gift. The Museum does important work for the state, and the state partly finances its work. It builds the building in which the Museum will tell the story about the dark time when we were deprived of our state – no matter, good or bad – and when it existed only in the nation's memories, hopes, stubborn resistance, and international law.

There is also a direct connection of these musings to what has happened to and in the Museum in the last six months. In October we celebrated the topping out of our building planned by the late

architect Gunnar Birkerts and financed by the Latvian state. As this happened, a competition was under way to create a contemporary design for our new exposition. It is now being developed in collaboration with the prestigious Latvian design firm H2E. : "The Road to Light" was the name the design firm assigned to its design proposal. It connects Birkert's metaphor for the building – from the dark past to the bright future – with the narrative of our historians – from the founding of the independent state through the criminal rule by both occupying regimes to the restored state. As in the Museum's logo: a streak of light between two darknesses.

Simultaneously, another competition was taking place. to find a new director for the Museum. The new director Solvita Viiba has been on the job since Christmas. When her probationary three months were over in March, the Board of the Museum's Association gave her the highest marks. The Museum's leadership and staff are working in consonance and with a clear sense of purpose. The new director has quickly become the new public face and voice of the Museum. The Museum is in good hands.

And exactly then Covid-19 struck with all of the insecurity and uncertainty connected to it. However the Museum has been able to do respond quickly and rationally. Its careful financial management has accumulated modest but sufficient financial reserves to avoid suddenly laying off qualified and irreplaceable staff. But reserves are reserves, and a large part of the Museum's annual income comes from donations of its visitor. Now for two months that is a round zero. This is again where the state comes in. We expect and hope that it will come to our aid to cover the losses until the visitors will slowly return. Nevertheless, we are bracing for a large budget deficit in 2020. We hope that not only the state but our generous donors as well, though themselves affected by the pandemic, will come to our aid. That was the case during the last crisis ten years ago when our long-time supporter Edward Anders generously started what we named "The Friendly Challenge." It helped us survive then. Together we can. >

> One of the significant events in the Museum during the past six months was the visit of Egils Levits, President of the Republic of Latvia. He had set aside an entire evening to get to know the Museum and its staff. It was not just simple courtesy but an acknowledgment that the Museum is important for the state. The President has confirmed this by agreeing to become the Museum's patron. And one more news from 4 May: the President has made Richards Petersons, one of the still-active founders of the Museum, Commander of the Order of Three Stars, Latvia's most prestigious civilian award. Another important acknowledgment of the Museum's importance would have been the unprecedented visit to the Museum of the entire Cabinet of Ministers on 25 March after laying down flowers at the Freedom Monument. That event fell victim to the disease, but even the plan for the whole Cabinet to visit the Museum speaks volumes. Even the Latvian Postal Service has decided, after many unsuccessful previous requests, to issue a stamp with the image of Birkert's building at about the time when we have been promised and we hope it will be ready.

I began writing this essay on 1 May when we were celebrating the 100th anniversary of convening the Satversmes sapulce, the Constitutional Assembly. It is significant that the central object of the first section of the new exposition will be the Satversme of the Republic of Latvia. This will be the story of the nation and the state which it fought for and built on its ancestral land, which alien forces tore down, but which the nation started rebuilding on its constitutional foundations 30 years ago. Concluding the exposition will be a Preamble that was added to the Satversme in recent times as a reminder that a state is a treasure that must be preserved and guarded. We are not a Museum of the state, but a museum for our state. //

Valters Nollendorfs,
Latvijas Okupācijas muzeja
biedrības valdes priekšsēdis //
Chairman of the Board,
Occupation Museum
Association of Latvia

Okupācijas muzeja neatkarība un pienākums

Irēne un Paulis Lazdas LOMB biedru sapulcē 2020. gada 25. janvārī //
I. Lazda and P. Lazda at the general meeting of the Occupation Museum Association on 25 January 2020

Latvija un Baltija 51 gada okupācijas laikā tika gandrīz pilnīgi aizmirsta. Izzuda Latvijas vārds no vēstures grāmatām, Baltijas kontūras izzuda no kartēm. To veicināja okupācijas vara, kuras politika bija izdzēst brīvās Latvijas vēsturi un tās būtību. Latvija ie-krita tā sauktajā atmiņu alā. Kur Latvijas vārds parādījās, tās vēsture bija sagrozīta. Patiesību aizvietoja meli un apsūdzības. Diemžēl pēc brīvības atgūšanas aplamie apgalvojumi turpinās. Tos bieži atkārto Rietumos. Latvijas eksistence balstās uz tiesībām, taisnību un patiesību, kas saknējas senā un nesenā pagātnē. Bez šī pamata Latvijas nākotne ir apdraudēta.

Sie vērojumi tika teikti un rakstīti muzeja sākuma gados. Šodien Latvija ieņem savu vietu Eiropā, ir "NATO" locekle un ir alianses aizsardzībā. Pasaules sabiedrība un mediji visumā saprot Latvijas okupācijas vēsturi un tās sekas. Gribētu ticēt, ka zināms nopeļns tajā ir muzeja ceļojošajai vēstures

izstādei "Latvija atgriežas Eiropā", kuru izrādījām gandrīz katrā Eiropas galvaspilsētā, universitātēs, kā arī Eiropas Savienības centros Briselē un Strasbūrā. Vēlāk izstāde celoja uz Ameriku, kur ar to iepazīnās senatori un kongresmeņi Vāšingtonā, Apvienoto Nāciju vēstnieki Nujorkā un daudzu šatu valdību pārstāvji un sabiedrība. Muzejs ir gandarīts, ka ASV senators Ričards Durbins ir muzeja Goda padomē. Viņumā Krievijas politiskie un retoriskie uzbrukumi tagad tiek noraiditi. Nesen avīze "NY Times" rakstā par Otrā pasaules kara beigām atzīmēja, ka Baltijas valstis toreiz neatguva brīvību, bet bija padotas Padomju Savienības varai.

Paradoksāli, liekas, ka Latvijā daudzi nesaprot postošo okupāciju 51 gada garumā un tās sekas. Citi šos gadus ir aizmirsuši vai nekad nav par tiem izglītoti skolā vai apguvuši zināšanas Latvijas medijos. Vēl citi ievēro sabiedrībā ietekmīgo domu, ka okupācijas temats it kā pārkāpj pieklājības normas un nav diskutējams. Sabiedrības medijos oku-

pācīja tiek abstrahēta. Lasām un dzirdam par "iepriekšējiem gadiem", par padomju "laiku" u. tml. Neizdzēšams ir Rīgas mēra nicinošais padoms nemest sprungūlus (vēsturi) ritenī, kas kavētu valsts ātru ritešanu uz priekšu. Ulmaņa autoritārismu pielīdzina okupācijas vārām, padomju Krievijai un nacistiskajai Vācijai – lasām virsrakstu avīzē "Bija Josesps, bija Ādolfs, bija Kārlis". Kāds cits pielīdzina ģenerāli Bangerski Norvēģijas valsts nodevējam Kvīslīngam.

Lielā mērā pateicoties trimdas paudzes ziedojuumiem, muzejs var darīt savu darbu. Ziedojumi arī ir noteicosi, lai muzejs pastāvētu kā sabiedriska iestāde, neatkarīga no valsts un valdības. Nevalstiskais statuss dod muzejam politisku brīvību un ticamību, lai tas var rādīt un skaidrot okupāciju patieso vēsturi.

Taču neatkarību muzejam uzliek arī pienākumu. Muzejam ir pienākums iešaistīt un izaicināt jauno paaudzi, kura vairs nepārkļājas ar iepriekšējo paaudzi. Jaunajai paaudzei pietrūkst atmiņu pamata, kas ir nepieciešams, lai saprastu okupācijas sekas un risinātu šodienas tautas un valsts izaicinājumus. Vectēvi un vecmammas, kas pārdzīvoja teroru, deportācijas, pārkrievōšanu, melus un pazemojumus, aiziet mūžībā. Bez vēstures lieciniekiem pārtrūkst sabiedrības pēctecība. Bez atmiņas tautai trūkst arī pamata pašcieņai, pašapziņai un pastāvībai. Iesaistot jauno paaudzi savas vēstures pētišanā un izpratnē, muzejs var aizstāt senču atmiņu mantojumu. Uzrunājot un iesaistot šo paaudzi, lai tā apzinātos savas vēstures pamatus, muzejs mudina jauno paaudzi iepņemt noteicošu lomu tautas pastāvēšanā. //

The Independence and Responsibility of the Museum of Occupation

During the 51 years of Occupation, Latvia and the Baltic were almost completely forgotten. Latvia's name disappeared from history books; the contour of the Baltic States disappeared from maps. This was due to the policy of the

occupying power that wanted to erase the history of a free Latvia and its very essence. Latvia fell into a "memory hole." Whenever Latvia's name did appear, its history was distorted. Truth was replaced by lies and accusations. Unfortunately, even after Latvia has regained its freedom these false accusations continue. They are often repeated in the West. Latvia's existence is based on the rights, justice and truth rooted in its distant and recent history. Without this foundation the future of Latvia is endangered.

These observations were expressed and written in the early years of the Museum's founding. Today, Latvia has resumed its rightful place in Europa, is a member of NATO and under its protection. The international media have a better understanding of the occupation of Latvia and its consequences. I would like to think that the Museum's traveling exhibition, "Latvia Returns to Europe" had a role in this improved situation. We took the exhibit to almost every European capital, to universities as well as the headquarters of the European Union in Brussels and in Strasbourg. Later, the exhibit toured the United States to introduce senators and congressmen in Washington, D.C., ambassadors to the United Nations in New York and many state governments and their citizens to the history of Latvia. The Museum is gratified that United States Senator Richard Durbin is a member of the Board of Advisors. On the whole, Russian political and rhetorical attacks on Latvia now have little impact. Recently, the New York Times noted in an article on the end of World War II that the Baltic States did not regain their freedom then, but remained subjected to the domination of the Soviet Union.

Paradoxically, it seems that in Latvia many do not understand the destructive nature of the 51 years of Occupation and its consequences. Others have forgotten those years or never learned about this period in school or from the public media. Still others conform to the opinion in society that it is impolite to bring up the topic of the occupation. In social media and in the press, the occupation has become abstracted. We read and hear phrases such as "in past/former years," Soviet "times" and similar euphemisms. Impos-

sible to forget is the admonition from the former mayor of Riga not to throw sticks (history) into the wheels of the nation and hinder it moving forward. President Ulmanis authoritarianism is compared to the dictatorship of the occupying powers, Soviet Russia and Nazi Germany. We read the headline, "There was Joseph, there was Adolf and there was Karlis"! Another article compares General Bangerskis to the Norwegian traitor Quisling.

To a large extent, it is due to the financial support of the exile generation of Latvians that the Museum can do its work. The donations are also vital for the Museum to retain its status as a public institution independent of the policy of the government and control of municipalities. This status gives the Museum the political freedom and credibility to show and explain the true nature of the occupation.

The Museum has an obligation to engage and challenge the younger generation that no longer overlaps with the previous generation. The younger generation lacks the foundation of memory that is necessary to understand the consequences of the occupations and to meet the challenges that confront the people and the nation today. The grandfathers and grandmothers who survived the terror, deportations, Russification, lies and humiliations are gone. Without the witnesses to history, society loses the continuity of generations. Without memories, the nation also lacks the basis for pride, confidence and endurance. By engaging the younger generation in the study and understanding of its history, the Museum of Occupation can fill the place of the absent grandparents to provide the basis for a national identity. Addressing and engaging them in learning about their history, the Museum will encourage the younger generation to play a decisive role in the survival of the nation. //

Paulis Lazda,
vēstures profesors emeritus,
Okupācijas muzeja projekta autors,
pirmais OM fonda priekšsēdis //
Professor of History emeritus
Author of the Museum project
First Chairman of the OM
Governing Board

Solvita Vība: muzeja misija plašā nozīmē ir darīt cilvēkus un pasauli labākus

Latvijas Okupācijas muzeja direktore Solvita Vība

18. martā apritēja 100 dienu, kopš kļuvāt par Latvijas Okupācijas muzeja direktori. Kādas tās ir bijušas?

Vispirms gribu teikt paldies biedrībai, valdei un muzeja saimei par man doto iespēju. Es varu teikt, ka tās ir bijušas daudz vairāk nekā 100 dienas grūta un interesanta darba. Diendienā esmu bijusi kopā, tikusies ar ļoti daudziem dzīvesgudriem, muzeja jomā zinošiem, radošiem un sirsnīgiem cilvēkiem. Tik piepildītu darbavietu nav

daudz, un cilvēkus ap sevi novērtēju kā vislielāko vērtību.

Kādi līdz šim bijuši lielākie izaicinājumi?

Darba pienākumu un situāciju dažādību direktores amatā prasa ātru reaģētspēju, un tas ir interesants izaicinājums – vienlaikus jālej par saimnieciskiem jautājumiem, jāpilda birokrātiskas procedūras, jāuzņem valsts protokola augstie viesi.

Ir bijušas darba dienas arī ar sirsnības asarām – pie manis ar savu stāstu

ir atnākuši represētie, kurus pirms tam biju satikusi Represēto apvienības ikgadējā konferencē. Īpašas ir krājuma sēdes, kurās, pieskaroties muzejam dāvinātajiem priekšmetiem, var "pataustīt" īstu vēsturi. Šī sakot, aizvadītas 100 dienas, kas nav līdzīgas cita citai.

Direktores amatā stājāties laikā, kad nupat bija noslēdzies konkursss par jaunās eksposīcijas dizaina izveidi, un priekšā gaidīja ļoti intensīvs darbs. Pastāstiet par to!

Darbs pie jaunās ekspozīcijas veidošanas ir par naudu nenopērkama profesionāla un emocionāla pierede. Muzeja ekspozīcijas ideja, saturs bija ilgi auklēts, un tajā jau bija ielikts liels darbs. Taču šī gada pirmos četru mēnešus strādājām 20 cilvēku, katrs ar savām profesionālajām kvalitatēm, ar ļoti konkrētu uzdevumu – muzeja stāstu, krājuma materiālus un līdzšinējo pieredzi materializēt jaunās ekspozīcijas veidolā strikti noteiktos termiņos. Ekspozīcijas 11 tēmu tekstu uzrakstījām, izdiskutējām un pārdzīvojām vēlreiz. Tika "salauzts daudz šķēpu", diplomātiski izsakoties. Ekspozīcijā neviens elements nav nejaušs, garāmejot vai formāli ielikts. Teksti, ekspozīcijai izvēlētie priekšmeti un videoliecības, ekspozīcijas tēmu veidols, krāsas, akcenti – viss ir muzeja cilvēku, dizaina studijas "H2E" mākslinieku, ekspertu "iztirzāts lidz mielēm, līdz matu galīniem". Mūsu mērķis ir dot apmeklētājam zināšanu un pārdzīvojuma pieredzi, stāstot muzeja vēstijumu par 20. gadsimta okupāciju varām Latvijā. Tas ir ļoti svarīgi, jo pieredze maina cilvēkus, un, kā es rakstīju savā pieteikumā šim amatam, muzeja misija plašā nozīmē ir darīt cilvēkus un pasauli labākus. Es esmu pārliecināta, ka jaunā ekspozīcija būs ar šo jaudu.

Kā ir vadīt muzeja saimi?

Tēlaini situāciju varu salīdzināt ar trenera darbu, vadot sporta spēļu komandu. Kā zināms, treneris nebūt nav labākais vārtsargs, uzbrucējs vai aizsargs, un ne vienmēr uzvar tā komanda, kurai ir vislielākais finansējums vai visspožākās zvaigznes tās sastāvā. Mana komanda ir ļoti laba, spēlētāji ir izcili, ar dažādām profesionālām kvalitatēm, interesantas personības. Mans uzdevums ir "zināt spēles noteikumus", izmantot katru muzeja darbinieka labākās kvalitatēs un ielikt tās pareizā taktikā, "spēles zīmējumā", ejot uz mērķi. Teorētiski tas ir vienkārši, bet praksē viegli nav. Galvenais ir saprast, ka panākumi, tāpat kā zaudējumi, ir kopīgi visai mūsu muzeja komandai. Uz šo izpratni, domāju, ejam.

SOLVITA VĪBA

- ✓ 1991. gadā beigusi LU Vēstures un filozofijas fakultāti, maģistra grāds vēsturē
- ✓ 2000. gadā beigusi Latvijas Policijas akadēmiju ar bakalaura grādu tiesību zinātnēs
- ✓ Strādājusi par mācībspēku LU Vēstures un filozofijas fakultātē etnogrāfijas specialitātē
- ✓ Kā juriste strādājusi Naturalizācijas pārvaldē Latvijas pilsonības iegūšanas un zaudēšanas jomā, pēdējā laikā aktīvi darbojusies nevalstisko organizāciju sektorā vides un dzīvnieku aizsardzības jomā
- ✓ Dzīvnieku biedrības "Kristīnes Čilveres Dzīvnieku draugu biedrība" vadītāja kopš 2004. gada
- ✓ Vadības moto: līdzvara uzturēšana starp taisnīgumu un disciplīnu ar veselu saprātu, pieredzi un labsirdību

Līdz 14. martam muzejs darbojās ierastajā režīmā, taču "Covid-19" ārkārtas situācijas dēļ bijām spiesti muzeju apmeklētājiem slēgt. Kā šobrīd norit muzeja darbs?

Pēdējos mēnešos, kad mūsu visu dzīvē ir izvirzījusās citas prioritātes, esam bijuši spiesti mainīties, guvuši mācības, ir bijis laiks pārvērtēt. Tas attiecas gan uz mums personiski, mūsu ģimenēm, gan arī uz mūsu profesionālajām jomām. Arī muzejā esam pielāgojuši darbu ārkārtējā situācijā – tie darbinieki, kas muzeja slēgšanas dēļ nevarēja pildīt savus pienākumus darbā ar apmeklētājiem, sākumā izmantoja apmaksātu atvalinājumu. Atgriežoties no atvalinājuma, darbinieki pakāpeniski tiek iesaistīti citu pienākumu veikšanā, piemēram, videoliecību transkribēšanā, krājuma priekšmetu aprakstīšanā, videolekci-

ju, izglītības materiālu sagatavošanā, muzeja vēstures materiālu sakārtošanā.

Daudzi muzeji, kultūras institūcijas šobrīd meklē veidus, kā komunicēt ar sabiedrību arī krizes laikā. Vai Okupācijas muzejam ir kādi īpaši piedāvājumi?

Kā visi, arī mēs domājam par mūsu funkciju veikšanu attālināti – gatavojam videotūres gan pa pašreizējo ekspozīciju Raiņa bulvārī 7, gan pa Stūra māju, videostāstus par muzeja priekšmetiem. Izglītības nodaļa ir papildinājusi un pielāgojusi vairākas skolēnu nodarbības attālinātai izmantošanai. Domājam piedāvāt tiešsaistes konsultācijas skolēniem pirms valsts eksāmena vēsturē. Esam uzrunājuši Latvijas pašvaldības, piedāvājot muzeja izdevumus bibliotēkām un skolām. Tāpat notiek darbs ar latviešu skolām ārpus Latvijas. Šobrīd gan grāmatu piegāde ir atlitta, bet, tiklīdz dzīve atjaunosis, darbu turpināsim.

Kāds šobrīd ir muzeja finansiālais stāvoklis? Vai muzejs cieš kādus zaudējumus?

Jā, protams, ārkārtas laiks arī Okupācijas muzejam rada ievērojamus zaudējumus. Pēc aprēķiniem, šobrīd muzejs mēnesi neieņem ap 30 000 EUR no gidu vadito grupu ekskursiju biletēm, suvenīru un grāmatu tirdzniecības, kā arī ap 37 000 EUR no muzeja apmeklētāju ziedojukiem. Laikā, kad muzejs ir slēgts, šie ienākumi muzeja budžetā neienāk.

Vai muzejam ir iespēja ārkārtas laikā saņemt atbalstu no Latvijas valsts, Rīgas domes vai kādu citu atbalstu?

Šajā gadā muzejs ir saņēmis Kultūras ministrijas atbalstu divos projektos: "Par atsevišķu valsts pārvaldes uzdevumu veikšanu sabiedrības izglītošanai un izpratnes veicināšanai par Latvijas vēsturi" ar finansējumu 14 000 EUR un "Par valsts pārvaldes uzdevumu veikšanu kultūras jomā" ar finansējumu 209 143 EUR. Rīgas dome savukārt atbalstījusi muzeja iesniegto projektu tematiskai izstādei "Brīvības piemineklis" ar finansējumu 2995 EUR apmērā.

Solvita Viiba un Libānas vēstniece Latvijā Raina Čarbela (Raina Charbel) vizītes laikā muzejā 2020. gada 9. martā // S. Viiba and the Ambassador of Lebanon, Raina Charbel, during a protocol visit to the Museum, 9 March 2020

> Runājot par ārkārtas situācijas atbalstu, esam nosūtījuši vēstuli "Valsts nekustamajiem ipašumiem" ar lūgumu krīzes laikā atbrīvot muzeju no īres maksas par telpām Raiņa bulvārī 7 un Brīvības ielā 61. Turpmākais valsts vai pašvaldības atbalsts būs atkarīgs gan no Eiropas ekonomiskās atgūšanās kopumā, gan arī no tā, kā no krīzes izessim Latvijā. Skaidrs ir viens – muzejam būs jāpārvērtē 2020. gada plānotais budžets, iespēju robežas ierobežojot izdevumus, un būs jābūt ļoti taupīgiem, plānojot 2021. gada finanses.

Jau no muzeja dibināšanas brīža lielākais finansiālais atbalsts muzejam ir nācis no latviešiem pasaulē. Vai "Covid-19" krīze ir ietekmējusi muzeja ziedojuamu plūsmu?

Muzejs, muzeja rekonstruētais nams un jaunā eksposīcija ir ziedotāju devums Latvijas kultūrvēsturiskajā mantojumā. Ir svarīgi to uzsvērt, lai pa-

rādītu, cik daudz spēj izdarīt motivēti cilvēki ar privātu iniciatīvu cēla mērķa dēļ. Manuprāt, Latvijas Okupācijas muzejs ir nozīmīgākais un visvairāk atbalstītais ilgtermiņa labdarības projekts atjaunotās Latvijas vēsturē. Ar to Latvijas Okupācijas muzeja biedrība var pamatooti lepoties. Es vēlos vēlreiz teikt visiem paldies, jo īpaši tiem, kas tieši krīzes laikā ar ziedojuumiem ir atbalstījuši muzeju.

Kādi jums kā muzeja vadītāji ir lielākie īstermiņa un ilgtermiņa izaicinājumi? Kādu redzat muzeja nākotni pēc gada, pieciem?

Joprojām katru dienu norit darbs pie jaunās eksposīcijas sagatavošanas un paralēli muzeja ēkas rekonstrukcijas darbi. Mēs vēlamies, lai atjaunojatā ēkā muzejs ir vieta ar gaisotni, ar emocijām, ar atmiņām un tradīcijām. Mūsu muzejs noteikti būs sociāli aktīva vieta, kas uzrunās un ietekmēs.

Mums jau šobrīd ir jādomā par to, kādi pasākumi notiks Latviešu strēlnieku laukumā, kad tiks atklāts padomju okupācijas upuru piemiņas memoriāls "Vēstures taktīls", kas par tiem būs atbildīgs, kā muzejs iesaistīsies šī laukuma kā nozīmīgas kultūrvēsturiskas vietas saturiskā piepildīšanā. Tas viss ir jāaplano jau šodien!

Ir sākta diskusija par mūsu muzeja lomu vēstures izpētē. Nenoliedzami, muzejam ir ļoti laba pieredze, ir publikācijas, ir nopietna avotu bāze muzejā, iespēju robežas pētnieciskais darbs norit arī šobrīd. Taču, plānojot ilgtermiņā, vispirms gada, divu ietvaros būtu jānovērtē muzeja darbības nodrošinājums atjaunotajā ēkā – kādi resursi nepieciešami, kāda ir apmeklētāju plūsma, kāda ir sabiedrības interese, kādu piedāvājumu varam sniegt par pētīto muzeja krājumā izstāžu formātā, protams, kā atgūstas eko-

Darbojoties vides un dzīvnieku tiesību aizsardzībā, Solvitai bieži nācies aizstāvēt viedokli Saeimā. Attēlā – pasākumā pie Saeimas nama kopā ar savu draugu Lordu 2017. gada 2. oktobrī // To defend issues related to environmental protection and animal rights, Solvita Vība often had to address the Saeima. In the photo: an event by the Saeima together with her friend, Lord, 2 October 2017

nomika pēc krīzes un kādi ir finanšu risinājumi muzeja darbības nodrošināšanai kopumā. Biedrībā ir izveidota attīstības darba grupa, kas nāks ar saviem piedāvājumiem. Arī muzejs, analizējot izmaksas, rezultatīvos rādītajus, ziedoju mu plūsmu, projektu piedāvājumus un valsts atbalsta iespējas, noteikti sniegs savu redzējumu.

Tiešām ir daudz darāmā arī ilgtermiņā. Kā jau minēju, ja vēlamies mainīt vērtības sabiedrībā, tas prasa nopietnu muzeja vēstijuma saturu un daudz laika. Mums ir jābūt gataviem strādāt gadu, piecus, desmit...

Kādas redzat Stūra mājas tālakās perspektīvas?

Ilgtermiņā būs jāstrādā pie tā, lai arī turpmāk Stūra mājā būtu nodrošināta sabiedrības iepazīstināšana ar unikālajām komunistiskā totalitārisma liecībām. Kā zināms, "Valsts nekustamie īpašumi" 13. februārī paziņoja par lēmumu Stūra māju piedāvāt pārdošanai izsolē, jo vairāku gadu garumā nav atrasts nomnieks. Muzejs informēja Kultūras ministriju, ka nepieciešams

saglabāt maksimāli neskartā veidā ne tikai šobrīd muzeja rīcībā esošās, bet arī vairākas citas telpas, visus pagalmus un piemiņas zīmi "Melnais slieksnis".

Pastāstiet par sevi! No kuras Latvijas puses nākat? Kādas ir jūsu aizraušanās?

Mana dzimta nāk no Katlakalna draudzes Pierīgā. Kaut esmu rīdziniece trešajā paaudzē, visas bērnības vasaras esmu pavadijusi lauku sētā ar lauku darbiem. Pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas manai dzimtai tika atdots īpašums, un ģimene nolēma veidot zemnieku saimniecību. Tajā brīdī es biju vienīgā ģimenē, kas mācēja slaukt gotiņas. Es esmu pārliecināta, ka pašdisciplina, regulārs darbs ar sevi un komandas novērtējums dod rezultātus ne tikai darbā, bet arī citās dzīves jomās. Mana aizraušanās ir sports. 15 gadus spēlēju rokasbumbu, biju pat Latvijas čempionāta medaļniece. Specializējos arī 100 m sprinta distancē.

Direktora darbs ir gana intensīvs, tomēr tā ir tikai viena dzīves puse. Kas jums ārpus darba sagādā

prieku, kur smeļaties enerģiju?

Jā, darba intensitāte pirmajos trijos mēnešos bija ļoti liela. Faktiski "otrai dzīves pusei" laika neatlika, bet tas bija saprotams. Kur rodu spēku, enerģiju, "tīru galvu"? Pavisam vienkārši – savā ģimenē. Man ir divas meitas. Ar Alisi jau esmu pabeigusi augstskolu, ar Evī eju pirmajā klase. Man ir seši krustbērni, tāpēc iznāk daudz sveikšanu, ciemojamies pie maniem un vīra vecākiem. Nedēļas nogales, kā daudziem, paieit laukos. Kaut neesmu nekāda raženā sieva, man ļoti patīk visi lauku darbi ar īstajām lauku smaržām – sniega kušanas, noplautas zāles, siena, samtenē, klinķerišu, upeņu ievārījuma un cūku pupu vārišanas smaržā, pirts-slotu, rudens lapu, miķelīšu, ugunkura dūmu... Šos "parfīmus" glabāju savās domās, "pasmaržoju" pēc vajadzības. //

Solvita Vība: The Mission of the Museum in the Larger Sense is to Make People and the World Better

Solvita, March 18 marked 100 days, since you became director of the Occupation Museum of Latvia. How has it been? What have been your greatest challenges?

First, I would like to thank the Museum Association, the Executive Board and the Museum team for this opportunity. It has been much more than just 100 days of challenging and interesting work. Every day, I have spent with and met very many wise, knowledgeable, creative and sincere people. Such a job situation is rare, and I place the highest value on the people I work with.

The official duties and variety of situations that the director has to deal with require the ability to react quickly. That is an interesting challenge – to make administrative decisions, to follow correct procedures, to receive high state officials and, on another day, to hear the life story of a victim of the Occupation that brought tears to my eyes. >

> Very special are meetings with the Collections Department. Physically touching objects donated to the Museum, I "touch" history. In short, each of the past 100 days has been different from all the others.

You took on the role of Director at a time when the competition for design of the new exhibition had just concluded and very intensive work loomed ahead. Tell us about that.

Working on the new exhibition is a professional and emotional experience that I could not buy at any price. The concept of the exposition had been considered for a long time and a lot of work had already been invested. But in the first four months of this year, twenty of us worked together, every individual with his professional expertise, toward a very specific goal – to combine the Museum narrative, artefacts from our Collection with work done previously to develop the core of the new exhibition and to do this while holding to a strict timeline. We wrote, discussed and revisited the eleven topics of the exhibition. To put it diplomatically, "many spears were broken." No part of the exhibition is placed casually, incidentally or just for appearance sake. The texts, objects, video recorded testimony, the essence of the theme, the colours, special accents – everything has been "discussed to smithereens, to the -enth degree" by Museum staff, H2E design studio artists, specialists. Our goal is to give visitors an educational and emotional experience of the message of the Museum about the Occupation of Latvia in the 20th century. That is very important because experience changes people, and as I said in my application for this position, the mission of the Museum in the broadest sense is to make people and the world better. I am convinced that the new exposition will have this power.

How would you describe the experience of leading the Museum?

One image might be that of the coach of a sports team. Obviously, the coach is not the best goal keeper, offense or defence player, and it is not always the team that has the best financial support or the brightest stars that wins. My team

is very good, the players are excellent, with different professional qualifications, interesting personalities. My job is to "know the rules of the game," to put into play the best qualities of each player at the right time to progress toward the goal. In theory, that is simple, but not in practice. Most important is realizing that each victory as well as each loss is shared by the entire Museum team. I believe that we are moving toward this understanding.

Before March 14, the Museum worked at its normal pace, but the crisis situation created by COVID-19 forced the Museum to close its doors to visitors. How is the work of the Museum progressing now?

In the past couple of months we all had to develop different priorities in our lives, we were forced to change, we learned, had time to reevaluate. That applies to each of us personally, to our families and to our professions as well. The staff members whose job responsibilities had to do with visitors, first used their paid vacation leave. As they return, they are gradually integrated into other areas, for example, transcribing video interviews, entering descriptions of new artefacts into the data base, preparing videos and educational materials, organizing the historical records of the Museum.

Many museums and cultural institutes are currently looking for ways to communicate with the public during this crisis. Is the Museum offering anything special?

Like everyone else, we are trying to work from a distance – preparing virtual tours of the current exposition in Raina Blvd. 7, as well as the KGB Building, creating videos describing Museum artefacts. The Education Department has expanded school related activities and attuned them to online use. We are considering offering online consultation to students preparing for state exams in history. We have contacted local governments and are offering Museum publications to libraries and schools. At the same time, we are also working with schools outside Latvia. At the moment, we are no longer mailing books, but as soon as normal life resumes, we will do

so again.

What is the Museum's financial situation? Is the Museum suffering any losses?

Yes, of course – the crisis has created considerable losses also for our Museum. According to our calculations, the Museum is not taking in approximately 30,000 Euro a month from guided tours, souvenirs and book sales, as well as approximately 37,000 Euro in donations from visitors. When the Museum is closed, this income is lost.

Is it possible for the Museum to receive support from the state, the Riga Council or some other source during the crisis?

This year the Museum has received support from the Ministry of Culture in the form of two projects, "On Implementing the Responsibility of Local and State Government to Promote Public Knowledge and Understanding Regarding the History of Latvia" with 14,000 Euro and "How to Implement the Responsibility of the State to Promote Culture" with 209,143 Euro. The Riga City Council has provided support for a project that the Museum submitted, "The Freedom Monument" in the amount of 2,995 Euro for a temporary exhibition.

Speaking of support during the crisis, we sent a letter to the State Real Estate Company requesting that no rent should be required from the Museum for the space used at Raiņa blvd. 7 and Brīvības iela 61. Further support from the state or local government will depend on how Europe as a whole recovers economically, and how Latvia will come out of the crisis. One thing is clear – the Museum will have to reevaluate its 2020 budget, reduce expenses to the extent possible and be very economical in projecting finances for 2021.

From its founding, major support for the Museum has come from Latvians abroad. Has the Covid-19 crisis affected donations?

The Museum, the reconstructed building and the new exposition is a contribution of major cultural-historical value that donors have given to Latvia. It is important to emphasize how much motivated individuals can accomplish

through private initiative in the pursuit of a higher goal. I think that the Occupation Museum of Latvia is the most significant and most widely supported long-term volunteer project in the history of Latvia's rebirth. About this the Occupation Museum Association can justifiably be proud. I would like to again thank everyone, especially those who support the Museum at this critical time.

What short range and long range challenges face you as the director the Museum? Where do you see the Museum in one year? In five?

Every day, work is continuing on the new exposition and the parallel reconstruction of the building. We would like the new building to be a place with atmosphere, with emotion, with memories and traditions. Our Museum will definitely play an active role, will address and influence society. We already have to be thinking about the activities that will take place in Strēlnieku Square when the Memorial to the Victims of Soviet Occupation, Vēstures taktīla, (Tactile of history) is unveiled. Who will be responsible for organizing the events? How will the Museum be involved in providing content for this culturally and historically significant place? All that has to be planned today.

There has been discussion about the role of the Museum in regard to historical research. Undeniably, the Museum has research experience, publications, and is itself an important resource. To the extent possible, research is already being carried out. However, for the next year or two, we must reevaluate the work of the Museum, necessary resources, visitor flow, and public interest, what information we can offer the public about material from our Collection in the context of the exposition. Naturally, everything depends on how the economy recovers after the crisis – and on the financial resources for the work of the Museum as a whole. A Committee for Development has been formed by the Board of the Occupation Museum Association and it will present its recommendations. The Museum administration will analyse expenses, the resulting indicators, donations, projects and pos-

SOLVITA VĪBA

- ✓ 1991 graduated from the University of Latvia (LU) with an MA degree in history from the Department of History and Philosophy
- ✓ 2000 graduated from the Latvian Police Academy with a BA degree in law
- ✓ LU, Instructor in the Department of History and Philosophy specializing in Ethnography
- ✓ Worked as an attorney in the Naturalization Department dealing with the granting or loss of Latvian citizenship. Recently, active work with non-profit organizations and protection of animal rights.
- ✓ Head of the "Kristīne Cilvere Friends of Animals Association" for the protection of animals since 2004.
- ✓ Leadership motto: balancing fairness and discipline with common sense, experience and goodwill

sible support from the state, to prepare its vision.

There is really much that has to be done also for the long term. As I mentioned, if we want to change social values, the Museum has to have a serious impact on society and that takes time. We have to be willing to persist for five years, ten...

What is your vision for the future of the KGB Building?

In the long-term we must assure that in the KGB Building, too, we have a role in introducing society to this unique evidence of Communist totalitarianism. As we know, the State Real Estate Company is putting the building up for public auction since no one has been found who is interested in leasing the space. The Museum has informed the Ministry of Culture that it is vital to preserve – in maximally untouched condition – not only the space that the Museum is already using, but also several other areas

– all the courtyards and the Memorial, "Dark Threshold."

Tell us about yourself! Which part of Latvia do you come from? What are your interests?

My family comes from Katlakalna county near Riga. Although we have lived in Riga for three generations, I spent every childhood summer working in the countryside. After Latvia regained its independence my family regained its property and decided to farm the land. At that time I was the only one in the family who knew how to milk a cow. I am convinced that self-discipline, regular self-improvement and valuing teamwork has results not only in a professional environment, but also in other aspects of life. I'm interested in sports. I played handball for 15 years, even won a medal in a national championship. I also specialized in the 100 meter sprint.

The job of director is intensive enough, however that is only one aspect of life. What do you enjoy outside of work? How do you re-energize?

Yes, work was very intense in the first three months. Understandably, there was little time for other activities. What gives me strength and energy, "clears my brain"? That is simple – my family. I have two daughters. With Alise I attend the university; with Evi I am in first grade. I am godmother to six children, so there are a lot of celebrations, my husband and I visit our parents. Like many others, we spend weekends in the countryside.

I'm not very productive myself, but I enjoy all aspects of work in the country side with all its authentic smells – melting snow, mown grass, hay, calico asters, the fragrance of black current jam and sweet beans cooking on the stove, birch branches in the sauna, autumn leaves, Michaelmas and bonfire smoke... I store these "perfumes" in my mind, and "sniff" them whenever I feel the need. //

Interviju sagatavoja Inese Jansone,
OM sabiedrisko attiecību vadītāja
// The interview was conducted
by Inese Jansone,
Head of Public Relations

Muzejs gatavs atgriezties pastāvīgajā vietā

Celtniecības darbi Latviešu strēlnieku laukumā 2020. gada maijā // Construction in Latviešu strēlnieku (Latvian Riflemen) Square in May 2020

Kaut arī ārkārtas situācija valstī bremzējoši ietekmē procesus visās dzīves jomās, muzeja būvniecība sekmīgi turpinās. Lēnāk, apdomīgāk, nekā mēs to vēlētos, bet darbi notiek – māja top.

Celtnieki ir apņēmušies nodot ēku ekspluatācijā līdz šā gada novembrim, savukārt ekspozīcijas iekārtošanu varēsim sākt jau jūlijā. Šobrīd paralēli jaunās ekspozīcijas dizaina izstrādei un projektēšanas darbiem notiek arī muzeja sabiedriski pieejamo telpu interjera dizaina projekta metu saskaņošana. Līdz ar to ir pienācis brīdis, kad mēs varam praktiski sākt realizēt mūsu jau sen izstrādāto muzeja pārcelšanās plānu.

Pārcelšanos uz rekonstruēto mājvietu sāksim ar krājuma glabāšanas aprīkojuma un specializēto mēbeļu uzstādišanu. Tūlit pēc telpu pieņemšanas sāksim krājuma priekšmetu pārvešanu. Lai to paveiktu, jāveic nopietni sagatavošanās darbi. Krājuma mazgarīta priekšmeti ir jāsapako kastēs, arī lielizmēra priekšmetiem jābūt sagatavotiem drošai pārvešanai. Uz pārcelšanās laiku, iespējams, būs nepieciešams

papildu darbinieks krātuvē, jārēķinās arī ar papildu apsardzes un apkopšanas vajadzību nodrošināšanu.

Pēc ēkas nodošanas ekspluatācijā nekavējoties sāksim biroja mēbeļu un aprīkojuma montāžu un pakāpenisku darba kabinetu pārcelšanu, tāpēc rēķināmies ar pārejas posma darbošanos abās muzeja ēkās vienlaikus. Protams, pārcelšanās un iekārtošanās jautājumi tiks risināti atbilstoši tam, kā tiks atcelti ārkārtas situācijas ierobežojumi un cik sekmīga būs bijusi cīņa ar vīrusa pandēmijas radītajām sekām. //

The Museum is ready to return home

Notwithstanding the fact that the extraordinary situation we find ourselves in is acting as a brake on everything, construction on the museum is continuing. More slowly, than we would wish, but work is continuing.

The company in charge of construction has promised that we can move into the building in November of this year, and we can begin installing the exposi-

tion as soon as July. At the moment we are modeling the design of the public areas with respect to the design of the new exposition. The moment has arrived when we can put into practice our plan for moving the whole Museum that was developed so very long ago.

We will begin the move by setting up the area to house the Collection. Moving the artifacts will involve serious planning. Small objects have to be packed into boxes, and safe transport provided for the larger objects as well. It is possible that we will need to hire additional workers, security and cleaning personnel.

When we receive access to the building, we will immediately set up office furniture and equipment and gradually move office contents. Therefore, we are assuming that we will be working in both buildings for a while. Of course, the actual realization of our plans depends on the lifting of social distancing requirement and how successful the battle will be against the pandemic. //

Ziedonis Grigorjevs,
Saimniecības nodaļas vadītājs //
Head of Technical Staff

Latvijas Okupācijas muzeja jaunās ekspozīcijas aprises

2020. gada 21. janvārī tika parakstīts līgums par Latvijas Okupācijas muzeja pastāvīgās ekspozīcijas zinātniskās koncepcijas mākslinieciskā risinājuma izstrādi un īstenošanu. Attēlā: dizaina biroja "H2E" valdes priekšsēdētāja Ingūna Elere un Valters Nollendorfs // On 21 January 2020 the Museum signed the contract for the development and realisation of the creative vision of the concept for the new permanent exposition. In the photo: Head of the H2E design studio Inguna Elere with LOMB Board Chairman Valters Nollendorfs

Būs bagātīgāks viss, kas bija; nekas gluži nebūs, kā bija. Tā var raksturot Latvijas Okupācijas muzeja jauno ekspozīciju, kas nu top savā galīgajā veidolā, kopš to sākām plānot pirms 14 gadiem. Nav mainījies ekspozīcijas saturs. Mainījies ir veids, kā to stāstīsim un parādīsim muzeja apmeklētājiem jau nākamgad.

Šī ir trešā jaunās ekspozīcijas konцепcija. Pirmo nevarējām īstenot 2009. gada ekonomiskās krīzes dēļ, kas apturēja arhitekta Gunāra Birkerita plānotā Nākotnes Nama celtniecību. Otru nevarējām uzbūvēt, kad vairākus gadus ēku apturēja arhitektes Zaigas Gailes un viņas domubiedru iebildumi. Tagad beidzot top gan Nākotnes Nams, gan jaunā ekspozīcija, ko veido prestižais Latvijas dizaina birojs "H2E", kurš uzvarēja konkursā

par jaunās ekspozīcijas iekārtošanu.

Pieteikumā ar nosaukumu "Gaismas ceļš" birojs "H2E" savu ekspozīcijas dizainu saistīja gan ar Birkerta ēkas metaforu – no tumšās pagātnes uz gaišo nākotni –, gan ar saturisko un emocionālo plānu ekspozīciju izstāstīt kā Latvijas nācijas un tās veidotās valsts ceļu cauri abu okupāciju tumsai. Šajā saturā nekas nemainās. Tas ir stāsts par divu totalitāru okupācijas varu nodarītajiem noziegumiem pret mūsu valsti, tautu un tās senču zemi, kuriem nav noilguma un kurus nedrīkst aizmirst. Ekspozīcija būs veidota, lai pat steidzīgais apmeklētājs to izprastu un atstātu muzeju ar skaidru apziņu, ka tas nedrīkst atkārtoties. Vienlaikus – ar pārliecību, ka tauta var cīnīties pret tai nodarīto ļaunumu, atjaunot savu valsti un brīvi veidot savu nākotni.

Veids, kā šo stāstu parādīt un izstāstīt apmeklētājam, būs citāds, nekā daudzi būs redzējuši agrāko koncepciiju projekcijās. Emocionāli tas sāksies ar gaismu – jauno nācijas veidoto valsti, ko noārda Hitlera un Staļina konspirācija un abu totalitāro varu centieni fiziski un garīgi apspiest un iznīcināt tautu, līdz tā nonāk pie izdzīvošanas galējās robežas.

Okupācija ir došanās arvien dziļākā tumsā cauri labirintam, ko "H2E" koncepçijā no visām pusēm iežogo režģi. Pirmo piecu okupācijas gadu laikā Latvija ir piedzīvojusi trīs militāras okupācijas, abu svešo okupācijas varu teroru, nodevību, arrestus, politiskas slepkavības, cietumus, deportācijas, holokaustu. Desmitiem tūkstošu krituši svešo okupantu karā, devušies bēglu gaitās. Līdz Otrā pasaules kara beigām Latvijas zeme zaudēja trešo daļu savas tautas.

>

Ekspozīcijas 2. tēmas "Sazvērestība. Hitlera-Stalīna pacts" dizaina skice // Design sketch of the 2nd theme of the exposition: "CONSPIRACY Hitler-Stalin Pact"

> Tālākais ceļš apmeklētāju novēl līdz ellei, kuras centrā ir dominējošs GULAGa sargu tornis. Tas stāv pāri un uzrauga visu okupācijas varu labirintu. Tā ir skaudra, sasalusī elle, kurā daudziem tālu no dzimtenes bargajā klimatā, ieslodzījumā, smagā vergu darbā un necilvēcībā nebija lemts izdzīvot. Šeit krājas daudzās muzejam uzticētās piemiņas lietas un likteņstāsti no ieslodzījuma un izsūtījuma, kas liecina par padomju varas noziegumiem pret cilvēci.

Bet tieši šajās piemiņas lietās un likteņstāstos izpaužas arī apspiestās un izmocītās tautas azotē glabātais gaismas stars, kas ļauj brutālos apstākļos paturēt dzīvu cilvēcību, rūdīties un izturēt. Gaismas stars azotē ir atmiņas par dzīvi savā valstī, tīcība savai valstij un cerība atgriezties savā dzimtajā zemē.

Tie, kas palikuši savā zemē, un tie, kam izdodas atgriezties pēc Stalīna nāves, vairs nedraud masveida fiziskais terors, bet gadiem ilgs garīgs terors. Padomju vara lēni, bet neatlaidīgi Latviju pārveido par militarizētu koloniju, iepludina krieviski runājošu ieceļotāju

masas un zemes saimniekus pārveido par kalpiem. Tā cenšas visiem spēkiem izdzēst tautas atmiņu un spēju vēlreiz celties. Taču, lai cik pakļauta un apspiesta, tauta nepadodas. Izmisīgu bruņotu cīņu par valsti Latvijas mežos apspiež. Cīņa turpinās ar garīgiem ieročiem, kas spītē čekas radītajai neuzticības un baiļu psiholoģijai. Pat šķietamā pakļāvībā slēpjās pretošanās, kas neapturami izlaužas Atmodā. Tauta mostas, ceļas un pa dziedošo Baltijas ceļu dodas uz atjaunoto neatkarību. Atkal gaismā, atkal savā valstī. Taču palicis smagais abu okupācijas varu mantojums un atmiņas par tautai nodarito postu.

No balkona paveras skats uz okupāciju labirintu un sargu torni, kas atgādina un brīdina.

Jaunās ekspozīcijas saturu stāstis un rādis 11 tēmas. Apmeklētājam, kas pazina veco eksposīciju, te būs daudz jaunu materiālu, kas tikai gaidījuši šo brīdi. Ar svarīgāko jaunajā eksposīcijā varēs iepazīties pusstundā, stundā. Bet tajā varēs uzkavēties un no tās mācīties daudz ilgāk. Tā aicinās atgriezties. Un neaizmirst. //

Light Contours of the New Exposition of the Museum

Everything will be more abundant; nothing will be quite as it was. That is the cryptic way of characterizing the new exposition of the Museum of the Occupation of Latvia. It is now finally becoming reality 14 years after it was first conceived. The historical content has not changed. The way of presenting it to the visitors has.

This is the third version of the new exposition. The first could not be realized because the economic crisis of 2009 stopped architect Gunnar Birkerts' projected House for the Future project in its tracks. The second version was stopped by the obstruction of architect Zaiga Gaile and her supporters. Now both the building and the exposition are finally taking concrete shape. The exposition is designed by the prestigious Latvian design firm H2E that won the contract in a competition.

Ekspozīcijas darba grupas sanāksme "H2E" birojā 2020. gada 11. martā // The New exposition advisory group meeting at the H2E office on 11 March 2020

Its project, titled "The Road to Light," connects its design to Birkerts' metaphoric design of the building – from the dark past to the bright future – and to the narrative and emotional content of the planned exposition – the road of the Latvian nation and its state through the darkness of both occupations

Nothing has changed in the historical content. It is the story of the crimes committed by two totalitarian regimes against the Latvian nation, its state and its ancestral land that have no statute of limitations and that must not be forgotten. The exposition is designed so that even a casual visitor would understand the essential message and leave the Museum with the sense that it must never happen again. Simultaneously – with the conviction that a nation can fight against evil, restore its state and freely shape its future.

The way this story is told and shown will differ from earlier designs that many have seen in the projections of earlier conceptions. Emotionally the design will start with light – the newly created state of the Latvian nation. The state is destroyed by the conspiracy

of the Hitler–Stalin Pact. The nation is suppressed and decimated bringing it to the brink of survival.

Occupation is the road into growing darkness through a labyrinth that is lined with bars in the H2E design. In the first five years of the occupation Latvia experiences three foreign military takeovers and their terror: intimidation, arrests, political murders, imprisonment, mass deportations, the Holocaust. Tens of thousands have fallen in the war between the two foreign powers and have become refugees. By the end of World War II Latvia has lost a third of its population.

The road leads the visitor to a hell that is dominated by a Gulag guard tower. It overlooks and surveils the entire occupation labyrinth. It is a harsh frozen hell that many were not destined to survive – far from their homeland, exposed to a severe climate, imprisoned, doing slave work, subjected to hunger, disease, inhuman treatment. Here many of the mementoes and testimonials entrusted to the Museum from life in prison and forced settlement bear witness to Soviet crimes against humanity.

But exactly these mementoes and testimonies also bear witness to the rays of hope, of light in the hearts of the repressed and tormented people that allowed them to preserve alive humanity, to persist and to endure. The ray of light in their hearts is a memory of life in their own state, loyalty to their state and hope to return to their native land.

After Stalin's death those who have been left in their country and those who manage return are no longer threatened by physical mass terror but are exposed to years of mental terror. The Soviet regime, led by the Communist Party and buttressed by the army and KGB, is slowly but persistently transforming Latvia into a militarized colony. Masses of Russian-speaking immigrants flood in and turn the indigenous Latvian masters of the land into servants of the regime. All memory of the Latvian state is to be erased and all strength to rise again is to be sapped. However, no matter how subjected and oppressed, the nation does not give up. Armed battle for the Latvian state in the forests after the war is crushed, but the battle continues with weapons of the spirit that spites the psychology of distrust and fear sown by the KGB. Even seeming accommodation conceals resistance that inexorably breaks into the open during the National Awakening in the 1980s.

The nation rises and proceeds along the singing Baltic Way toward restoration of its independence. After darkness light again; one's own state again. However the legacy of both occupation regimes and the devastation caused by them has remained. From the balcony the visitor looks down on the bar-lined labyrinth and the guard tower that simultaneously reminds and warns.

The content of the new exposition will be told and shown in 11 chapters. Visitors who remember the old exposition will find new material that has waited for this moment. The exposition is designed to convey the essential message in half an hour to an hour. But it will be also possible to linger and learn much longer. The exposition will invite to return. And – to remember. //

Valters Nollendorfs

Bagātīgs audiovizuālo materiālu klāsts

Darbā pie jaunās ekspozīcijas ir patiess gandarijums, ka tajā varam ietvert arī mūsu muzeja bagāto audiovizuālo krājumu: gan skaņas ierakstu, gan kinohroniku, gan nozīmīgākās daļas – videoliecību – kolekcijas fragmentus. Svarīgi, ka, tieši ieklausoties aculiecinieku autentiskā stāstījumā, varam spilgtāk nodot vēstījumu par deportācijām un nometinājumu, pretošanās kustībām abos okupācijas režīmos, par skarbjiem apstākļiem un iespējām izdzīvot gan holokaustā, gan ieslodzījumā GULAGā. //

Audio-visual materials will play a significant role in the new exposition

It is truly gratifying that we are able to incorporate into the new exposition materials from our rich audio-visual collection – audio recordings, newsreels, as well as video clips from eyewit-

Ekspozīcijas 7. tēmas "GULAGa sasalušajā ellē. Ieslodzījumā un izsūtījumā 1940–1988" dizaina skice // Design sketch of the 7th theme of the exposition: "THE FROZEN HELL OF THE GULAG. Imprisonment and forced resettlement 1940–1988"

ness testimony. It is precisely through the authentic stories of eyewitnesses that we can most vividly communicate the experience of deportation, forced resettlement, the resistance movements against both occupying powers, the harsh conditions and possibility of sur-

vival both in the Holocaust and in the GULAG. //

Lelde Neimane,
OM Audiovizuālo materiālu
krātuves vadītāja // Head of the
Audio-Visual Collection

Interesanta skolēniem, draudzīga ģimenēm

Arī muzeja Izglītības nodāļas darbinieki ir aktīvi iešķistīti jaunās ekspozīcijas veidošanā. Visā milzīgajā darba apjomā gribu izcelt divus akcentus, pie kuriem strādājam. Jaunās ekspozīcijas pirmajā tēmā par Latvijas Republiku pirmskara laikā būs iekļauti vairāku ģimeņu stāsti, kas turpināsies un nereti arī apraujas turpmākajās tēmās. Šos ģimeņu stāstus izmantosim, veidojot jaunas nodarbības skolēniem, kas muzeju apmeklēs grupās un piedalīsies nodarbībās atbilstoši vecumam un interesēm. Piemēram, viens no stāstiem ir par Kāleivu ģimeni, kas palidzēs izprast gan GULAGa, gan trimdas tēmu.

Ir ļoti svarīgi, lai ekspozīcija būtu draudzīga jebkuram apmeklētājam,

tāpēc esam izveidojuši tā saukto bērnu līniju. Kaut arī bērni nav mūsu pamatauditorija, pieredze rāda, ka muzeju apmeklē ģimenes ar dažādu vecumu bērniem, tāpēc kopā ar dizaineriem strādājam pie īpašas ģimenes kartes izveides, kas ar dažādiem materiāliem un uzdevumiem vedis cauri ekspozīcijai un paliks kā piemiņa no muzeja apmeklējuma.

Atkarībā no vecuma būs atšķirīgs uzdevumu pildīšanas veids: 2–7 gadus veci bērni kopā ar ģimeni saņems muzeja celvedi papīra formātā ar uzdevumiem, bet no 8 līdz 12 gadu vecumam uzdevumu formāts būs digitāls.

Patiiesi priecājos, ka jaunajā ēkā blakus ekspozīcijas zālei būs atsevišķa mācību klase, kurā varēsim izglītot gan skolēnus, gan skolotājus. Paldies

visiem atbalstītājiem, kas ar savu ziedojumu ir nodrošinājuši mums šādu iespēju! //

The new exposition will also include special activities for families

The Education Department has also been actively involved in the creation of the new exposition. I would like to emphasize two aspects on which I have worked.

In the first section of the exposition depicting life in pre-war Latvia, stories of families will be introduced that will continue but also sometimes break off in

further sections. We will focus activities for children on the stories of these families. Although children are not our primary audience, we have observed that families with children of various ages visit the Museum. That is why we have worked with the design group to develop a "family card" that – with the help of specific materials and assignments –

will guide them through the exposition and later will serve to remind them of the visit. The format of the tasks will vary with the age of the children: 2-7 year olds will be given a guide through the Museum on paper; for 8-12 year olds, the format will be digital.

I am particularly pleased that next to the exposition space there will be a sep-

arate classroom where we will be able to educate students as well as teachers. Thanks to all the Museum supporters who have made this possible through their donations. //

Inguna Role,
Izglītības nodaļas vadītāja // Head
of the Education Department

Stāstīs par latviešu valodu okupācijas varās un okupācijas sekām mūsdienās

Gvido Kajona 80. gados uzņemta fotogrāfija. Tulkojums no krievu valodas – "Пиेनемам комисіјā un пāрдодам апавус, аудумус, каžокādas, klavieres" // Photo taken by Gvido Kajons in the 1980s. Translation from Russian: "We accept on commission and also sell footwear, textiles, fur coats and pianos"

Valodnieces Valērijas Bērziņas-Baltiņas fonda uzdevumā nopietns darbs jau iesākts pie latviešu valodai veltītā elektro-niski interaktīvā objekta jaunajā muzeja eksposīcijā. Objekta mērķis ir atspoguļot okupāciju režīmu valodu politiku un ietekmi latviešu valodā, it sevišķi padomju okupācijas sekas latviešu valodas lietojumā mūsdienās. Interaktīvajā objektā būs iekļauti

arī vairāki fragmenti no latviešu valodnieku videoierakstiem, kas liecina par pretošanos latviešu valodas lietojuma samazināšanai un piesārņošanai. Objekts piedāvās arī interaktīvas aktivitātes par padomju okupācijas laika ietekmi valodā – sovjetismiem, rusismiem un mūsdienu runātāju attieksmi pret latviešu valodas kvalitāti. Saturs veidots hronoloģiskā secībā un būs piemērots latviešu, krievu, vācu un angļu valodas lietotājiem. //

An interactive installation will tell about the Latvian language under the occupations

Under the auspices of the fund named for the Latvian linguist Valērija Bērziņa-Baltiņa, significant progress has been made in the development of an electronic interactive multimedia stand for the new exposition. It will reveal the language policies of the occupation regimes and their effects, especially the effect of the Soviet occupation on our language even today. Included will be testimony from Latvian linguists on their efforts to oppose the policy to diminish the role of the Latvian language and to fight its corruption during the occupation. Interactive activities will demonstrate the effect of the Soviet occupation on Latvian – its infiltration with Soviet and Russian words and constructions that are foreign to Latvian. The exhibit will also reflect the attitude of the public today in regard to the quality of the Latvian language. The content is organized chronologically and will be appropriate for speakers of English as well as Latvian. //

Vineta Poriņa,
V. Bērziņas-Baltiņas piemiņas
fonda projekta vadošā pētniece //
Linguistic project lead researcher

Jaunieguvumi

New Acquisitions

Muzeja jaunajā ekspozīcijā plānots eksponēt gandrīz tūkstoši priekšmetu, dokumentu, fotogrāfiju, iespieddarbu, video un audio ierakstu.

Pateicoties dāvinātājiem, neliels ieskats krājuma jaunieguvumos, kas būs apskatāmi ekspozīcijā.

The new exposition will include almost a thousand objects including documents, photographs, printed materials, video and audio recordings. In gratitude to the donors, a brief description follows of recent acquisitions that will be displayed in the exposition.

Egona Eversona dāvinātais Latvijas Republikas lielais ģerbonis, bronzā liets Ēvalda Kauferta (1913–1998) metālapstrādes darbnīcā Otavā (Kanādā). Ēvalds Kauferts izgatavoja piecus šādus ģerboņus savas ģimenes locekļiem, vienu – Otavas Latviešu evāngēliski luteriskajai draudzei.

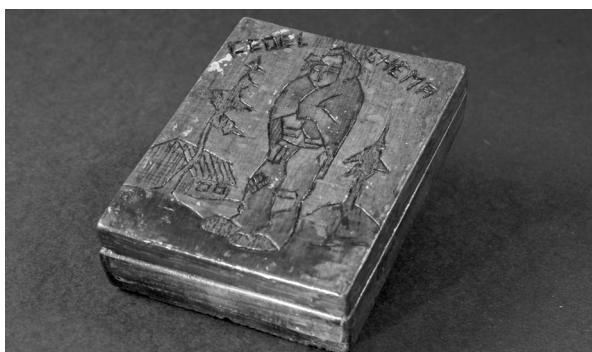
Donated by **Egons Eversons** – the coat of arms of the Republic of Latvia, cast in bronze by Ēvalds Kauferts (1913-1998) in a metal workshop in Ottawa, Canada. He made five such coats of arms for family members and one for the Ottawa Latvian Evangelical Lutheran Church.

Pēteris Zolts un Dzintra Zolts (dz. Bulsons) kāžu dienā Rīgā 1943. gada 28. augustā // P. Zolts and D. Zolts (né Bulsons), on their wedding day in Riga, 28 August 1943

Pētera Zolta formastērpa piedurknes uzšuve – sarkanbaltsarkans vairodziņš // The burgundy-white-burgundy shield on the sleeve of P. Zolt's uniform

Roberta Holtera tēvam Zigfrīdam Holteram piederējusī koka cigarešu etvija ar iegravētu uzrakstu "Cedel Ghema" (karagūstekņu nometne Belģijā Zedelgem) un skrandās ģerbta cilvēka attēlu.

A wooden cigarette case belonging to **Robert Holter's** father Zigfrid Holter inscribed with "Cedel Ghema" (a prisoner of war camp in Zedelgem, Belgium) and the image of a man in ragged clothing.

Paul Davis dāvinātie materiāli par legionāru **Pēteri Zoltu** (1918–1944). Medicīnās students Pēteris Zolts brīvprātīgi pieteicās leģionā, tika nosūtīts uz Volhovu, atvalinājuma laikā 1943. gada 28. augustā Rīgā apprecējās ar medicīnās studenti Dzintru Bulsons. Frontē, palīdzot cīņu biedram, ievainots galvā un 1944. gada 16. februārī nomiris Kauņas slimnīcā Lietuvā. 1944. gada 23. aprīlī Pēteris Zolts pārapbedīts dzimtas kapos Mazsalacā blakus savam tēvam, Lāčplēša Kara ordeņa kavalierim, kapteinim Paulim Zoltam (1880–1919).

Donated by Paul Davis – documentation of the fate of Latvian legionnaire **Pēteris Zolte** (1918-1944). The medical student volunteered for the Latvian Legion, was sent to Volhova, Russia. On leave in Riga on 28 August 1943, he married fellow medical student Dzintra Bulsons. At the front, helping a fellow soldier, he sustained a head wound and died in a Kaunas, Lithuania, hospital on 16 February 1944. On 23 April 1944, he was reinterred beside his father Captain Paulis Zolte (1880-1919), recipient of the Lāčplēša Medal of Honor, in the family grave site in Mazsalaca, Latvia.

■ Stūra mājas aktualitātes

Stūra mājas gidu jaunumi

Sagatavojuusi Taiga Kokneviča,
Latvijas Okupācijas muzeja
galvenā krājuma glabātāja //
Head of the Museum Collection

Agates Nesaules tēva, mācītāja Pētera Nesaules (1905–1997) amata piederumi, kas izmantoti dievkalpojumos "DP" nometnē Vācijā angļu zonā "Camp Montgomery" 40. gadu 2. pusē – metāla vīna kauss, oblātu trauciņš, koka krusts un svečturi. Krustu un svečturus no koka izgatavoja un sudraba krāsā nokrāsoja nezināms meistars 1945. gadā nometnē "Camp Montgomery", lai aizvietotu sudraba krustu un svečturus, ko mācītājam atņēma Sarkanās armijas karavīri PSRS okupācijas zonā Vācijā 1945. gadā.

Objects of his profession belonging to Agates Nesaule's father, Pastor Pēteris Nesaule (1905-1997), used in the DP camp in Germany in the British Zone, Camp Montgomery. in the mid 40's – a metal wine goblet, wafer plate, wooden cross and candlesticks. The cross and candlesticks were made of wood and painted silver by an unknown craftsman in 1945 in Camp Montgomery to replace the silver cross and candlesticks that were taken from the pastor by Red Army soldiers in Germany in the Soviet Zone in 1945.

Mūsu komandā šobrīd ir 14 gidi un divas biļešu kases administratores. Lielākā daļa no mums ir studējošie dažādās nozarēs, un daži no mums gida darbu apvieno ar pienākumiem citās iestādēs. Esam izveidojuši patiešām labu komandu un cenšamies cits citu atbalstīt. 2020. gada pirmie mēneši ir nešuši virkni notikumu un jaunu pieredzi mums, Stūra mājas gidiem. No gada sākuma līdztekus ekskursijām latviešu un angļu valodā piedāvajam ekskursijas arī krievu valodā. Tāds lēmums pieņemts, ņemot vērā parreizticīgo Ziemassvētku datumus un oficiālās Jaungada brīvdienas Krievijā, kā rezultātā šajā laikā pieaudzis krievvalodigo tūristu skaits Latvijā.

Gada sākums bijis izaicinājums arī mūsu savstarpējai sadarbībai un prasmei reaģēt ārkārtas situācijās. Stūra mājā periodiski iedarbojās ugunsdrošības signalizācija, kas gala rezultātā izrādījās viltus trauksmes. Tomēr janvārī viena no situācijām rādijs pietiekami lielas aizdomas, tādēļ tika izsaukta ugunsdzēsēju brigāde un evakuēti apmeklētāji, gida sākto ekskursiju pabeidzot ārpusē pie Stūra mājas. Pēc pamatīgas ēkas izmeklēšanas un ugunsdzēsēju atzinuma, ka viss kārtībā, darbu turpinājām, bet kopumā situācija bija vērtīga mācībstunda.

Īpašs notikums Stūra mājā bija Ēnu diena 12. februārī. Līdzīgi kā citas Latvijas organizācijas, iepazīstinājām Latvijas skolēnus ar savu profesionālo pieredzi. Šajā dienā "ēnām" un darbiniekiem bija iespēja satikties ar pārstāvēm no Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra. Mēs pārrunājām iespēju sadarboties, lai noskaidrotu, vai Stūra mājā nāvessodu izpilde (nošaušana) turpinājās arī pēc 1944. gada, kad nacistiskās Vācijas režīmu Latvijā atkārtoti nomainīja padomju vara. Līdz šim par to izteikti tikai pieņēmumi. Ekspertes iepazinās ar Stūra

mājas šautuvi, izstāstīja par iespējām pārbaudīt lodes un ložu atstātās pēdas. Klātienē tika izmēģināti atsevišķi reāgenti, lai pārliecīnatos par to efektivitāti. Rezultāti bija pārliecinoši, tādēļ plānots sadarbību turpināt arī ilgtérniņā.

Gada pirmajos mēnešos notika arī mācību pasākumi. Janvārī bijām pieredes apmaiņas ekskursijā 1991. gada barikāžu muzejā, savukārt martā devāmies mācību braucienā uz Lietuvas galvaspilsētu Vilni, apmeklējot Okupācijas un Brīvības cīņu muzeju, kā arī Tuskulēnu muižu un to iekļaujošo Miera parku. Apmeklējuma laikā iepazītas gan līdzības, gan atšķirības čekas darbībā Latvijā un Lietuvā (it īpaši attiecībā uz nāvessodu izpildes laiku un apmēriem), kā arī noskaidrota pēdējo gadu laikā veikta zinātniskā izpēte par nošauto apbedījuma vietām.

Nākamajā dienā pēc atgriešanās no braucienā Latvijā tika izziņota ārkārtējā situācija valstī koronavīrusa pandēmijas dēļ, savukārt Lietuva paziņoja par muzeju slēgšanu. //

Guides of the former KGB building exhibition continue to learn and serve visitors

At the moment, our team consists of 14 tour guides and two ticket sales administrators. Most of us are students in various fields and some combine work with duties in other workplaces. We have created a really good team and try to support each other.

The first couple of months in 2020 have been full of events and new experiences. From the beginning of the year in addition to Latvian and English guided tours we offered tours also in Russian. This decision was made because of the increase of Russian speaking visitors during the Orthodox winter holidays. >

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra eksperte kopā ar muzeja darbiniekiem Ēnu dienā // Museum staff and an expert from the State Centre for Forensic Medical Examination on the workplace "Shadow" day

> The beginning of the year tested our collaboration and ability to respond to emergency situations. Fire alarms were triggered from time to time, but they always turned out to be false alarms. However, one situation in January raised suspicions and the fire brigade was called and visitors evacuated. The interrupted guided tour was completed outside the KGB building. After a thorough investigation the firefighters concluded that everything was fine, work could continue but the situation was a valuable lesson.

"The Job Shadow Day" on 12 February was a very special event for us. Just like in other organizations in Latvia, we exchanged views with students about our profession. On the same day the "shadows" and the employees of the exhibition had a chance to meet the experts from the State Centre for Forensic Medical Examination. We talked about possible collaboration to find out if death penalties in the KGB building were carried out also after 1944 when the Nazi regime was replaced by the Soviet power in Latvia. So far, only a hypothesis has been formulated about these executions. The experts were shown the execution room and they told us about

31. janvārī Stūra māju apmeklēja Slovākijas Republikas ārlietu ministrs Miroslav Lajčāks. Delegācijas ekskursiju vadīja gide Anete Nordena // On 31 January H.E. Miroslav Lajčák, the Minister of Foreign Affairs of the Slovak Republic, visited the Museum. The tour was led by guide Anete Nordena

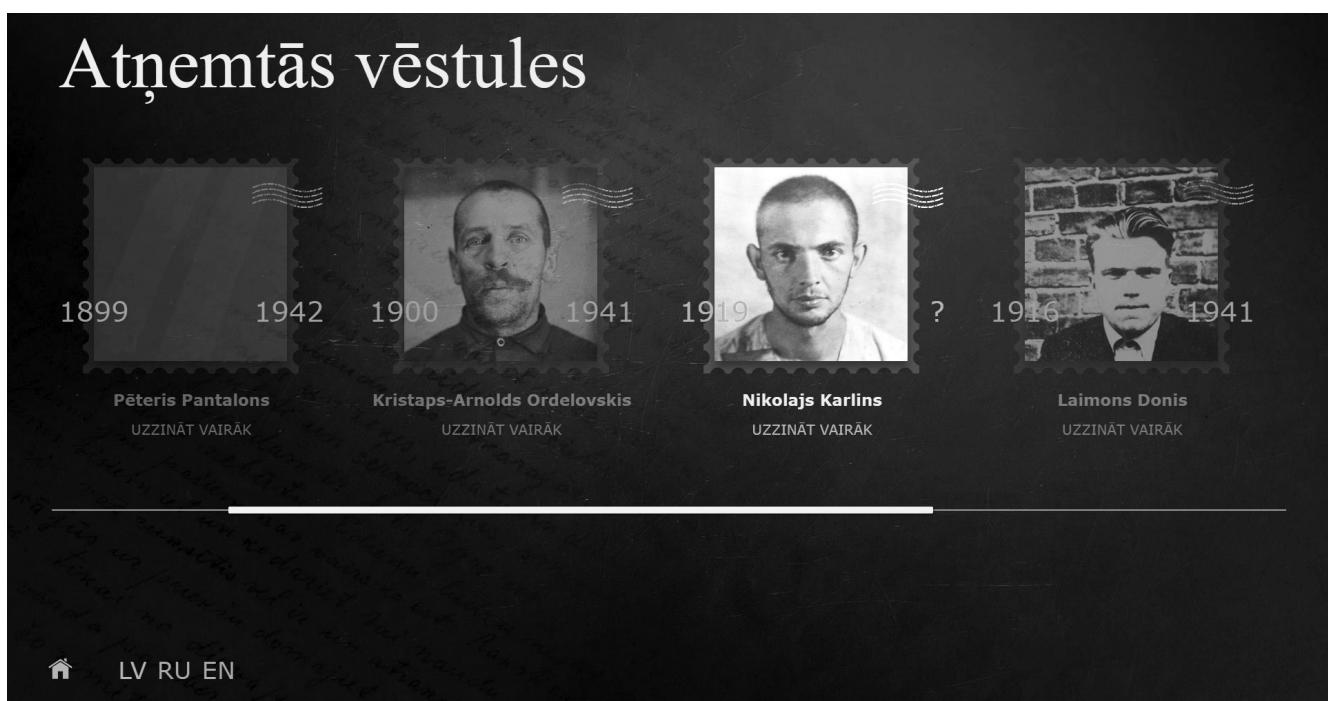
possibilities to test the bullets and bullet marks. We also got to test some reagents to ensure that they are effective. The results were convincing and therefore we plan to continue our collaboration.

There have been several training opportunities for guides. In January we went on a guided tour at the Museum of Barricades of 1991. Then in March we had a two-day study trip to Vilnius, the capital of Lithuania, where we visited the Museum of Occupations and Freedom Fights, the Tuskulėnai Manor and the Peace Park. During this visit we compared the KGB operations in Latvia and Lithuania (especially, the differences in timing and scope of the death penalties). Likewise, we found out about scientific research carried out in recent years in the burial places of the executed people.

The State emergency situation in Latvia due to the coronavirus pandemic was declared the day after we returned from Lithuania and museums were therefore closed. We hope that gradual return to normal life will allow us to look at our work with a new perspective as we continue to create memorable experiences for every visitor of our exhibition. //

Mariona Baltkalne,
Stūra mājas gide // Guide of
the Exhibition "History of KGB
operation in Latvia"

Izstāde "Atņemtās vēstules 1940/1941"

Stūra mājas ekspozīcija tagad papildināta ar virtuālu izstādi "Atņemtās vēstules 1940/1941", kuru var apskatīt arī muzeja interneta vietnes [Okupacijasmuzejs.lv](http://okupacijasmuzejs.lv) sadaļā "Čekas vēsture Latvijā".

Ekrānos ir redzamas unikālas vēstures liecības – personiskas vēstules, kas atrastas septiņu politiski apsūdzēto vīriešu krimināllietās. Tās attiecas uz padomju okupācijas pirmo gadu. Šādas vēstules ir retums, tās atrastas, pārskatot ap 800 Latvijas Nacionālajā arhīvā glabātu čekas sastādītu krimināllietu. Divas no vēstulēm bija negālīgi sūtītas no apcietinājuma, taču tikušas konfiscētas. Piecas rakstīja ieslodzīto tuvinieki, un nav zināms, vai tās nonākušas pie apcietinātajiem. Savukārt vienu vēstuli – devīngadīgas meitenes lūgumu Stalīnam apžēlot apcietināto tētiņu – čeka bija pārkēruusi celā uz Maskavu. Brīvībā palikušo tuvinieku vēstulēs rakstīts par bērnu piedzīšanu, ikdienas gaitām, grūtniecības norisi, radu un draugu dzīvi. Apcietinātie vēstulēs lūdza atsūtīt viņiem nepieciešamo, taču līdzās tam pauða raizes par ģimeni. Izstādē redzamas arī arestēto fotogrāfijas. Skatī-

tājiem ir iespēja paraudzīties acīs cilvēkiem, kuru likteņi izvērtās traģiski. Pieciem arestētajiem 1941. gadā tika izpildīts nāvessods, bet divi gāja bojā ieslodzījumā Padomju Savienībā.

Izstādi veidoja vēsturniece Inese Dreimane, Līga Strazda un mākslinieks Rolands Vēgners, sadarbojoties ar dizaina firmu "Giraffe Visual". Veidošanu finansiāli nodrošināja Rīgas domes dotācija. //

An exhibit in the KGB Headquarters "Confiscated Letters, 1940/1941"

The Museum of Occupation exposition in the KGB Building has added a virtual exhibit, "Confiscated Letters 1940/1941." While the KGB Building is closed due to the Covid-19 pandemic, the virtual exhibit can be viewed on the Museum webpage okupacijasmuzejs.lv under HISTORY OF THE KGB IN LATVIA.

Unique historical documents can be viewed – personal letters that were found in the case files of seven persons

involved in criminal trials. These letters reflect the first year of Soviet occupation 1940/1941. Such letters are rare. They were discovered during a review of approximately 800 KGB criminal case files in the Latvian National Archives. Two of the letters were sent secretly from the prison, but were confiscated. Five were from persons close to the imprisoned person, and it is not clear if they were ever received. One letter – a plea to Stalin from a nine-year-old girl to pardon her imprisoned father – had been intercepted on its way to Moscow. Letters from relatives who remained free tell of the birth of children, everyday events, the course of pregnancies, the daily lives of friends and relatives. The letters from prisoners request necessities, but also express concern for their families. The exhibit includes photos. Viewers can look into the eyes of individuals whose fate was so very tragic. Five of the individuals were sentenced to death, two died while incarcerated in the USSR. //

Līga Strazda,
Latvijas Okupācijas muzeja
Attīstības un komunikācijas
nodaļas vadītāja // Head of
Development and Communication

Muzejs veido piemiņas vietu datubāzi

Memoriāls ebrejiem Likvertenu mežā, Vecsaules pagastā Bauskas novadā // The memorial to Jews in the Likvertena Forest, Vecsaule County, Bauska District

Jau otro pavasari līdz vēlam rudenim muzeja piemiņas vietu programmas speciāliste Kristīne Čakstiņa un vēsturnieks Rihards Pētersons apseko piemiņas vietas Latvijā. Programmas mērķis ir apzināt visas ar 20. gadsimta Latvijas sociālpolitisko vēsturi saistītās piemiņas vietas, sakot ar 1905./1906. gada notikumiem Latvijā, līdz pat Atmodai 1985.–1990. gadā un neatkarības atjaunošanai 1991. gadā. Apkopotā informācija un fotogrāfijas tiks ievietotas piemiņas vietu datubāzē, kas šobrīd ir tapšanas stadijā, bet nākotnē būs pieejama arī publiski.

Piemīnas vietu apsekošanas process ir aizraujošs un interesants. Pirms braukšanas tiek rūpīgi sagatavots maršruts un apzināta pieejamā in-

formācija internetā. Darba gaitā tiek padzīlināti pētītas piemiņas vietas, to izveides process, izzināta pagastu un novadu vēsture. Tieku aptaujāti vietējie iedzīvotāji, kas palīdz precīzēt informāciju un uzzināt ko vairāk par konkrēto vietu. Vēlāk, darba procesā, par katru no šiem objektiem tiek pētīta papildu literatūra.

Sopavasar apsekoti jau vairāk nekā 50 objekti Jelgavas un Dobeles novadā. Klātienē apsekojot objektus, daudz skaidrāk atklājas piemiņas vietu un karavīru kapu problemātika Latvijā. Dažkārt karavīru kapos atklājas bēdīga situācija, jo tie mēdz būt nopostīti un aizauguši. Cītkārt objekts ir grūti atrast, jo trūkst norāžu, kā arī nav skaidrojošās informācijas pie objektiem. Datubāzē apkopotā jaun-

iegūtā informācija nākotnē ļaus muzejam vērsties pie atbildīgajām pašvaldībām, lai šo situāciju risinātu. //

The Museum is Creating a Data Base for Memorial Sites

For the second spring until fall, Kristine Čakstina from the Museum's Memorial Site Program and historian Rihard Petersons traced memorial sites in Latvia. The goal of the program is to locate all memorial sites connected with the socio-political history of Latvia in the 20th century, beginning with the 1905/1906 events, even up to the Na-

tional Reawakening, 1985-1990 and the regaining of independence in 1991. The compiled information and photographs will be entered into a data base, which is currently being developed, but will be made available also to the public.

The process of locating memorial sites is absorbing and interesting. Before setting out, an itinerary is carefully prepared and information available on the internet gathered. In-depth study is done of the site and how it was created.

Information is gathered on the history of the district and the region. Local residents are interviewed, which helps to gain more detailed information and to find out more about the specific location. Later, as part of the process, written sources are researched.

This spring more than 50 locations were visited in the Jelgava and Dobele regions. Visiting these sites in person, the problematic of memorial sites and the grave sites of soldiers becomes

clearer. Other times, the sites are difficult to find, there are no signs and no explanatory information is available at the sites. The compendium of information in the data base will allow the Museum to turn to the responsible local government to remedy this situation. //

Kristīne Čakstiņa,
piemiņas vietu programmas
speciāliste // Memorial Site
Program

Izstāde "Latvijas traģēdija. 1941" Kanādā

The Exhibition "Latvian Tragedy 1941" in Canada

No 2020. gada 4. līdz 22. martam Nacionālajā Kanādas Kara muzejā Otavā bija apskatāma Latvijas Okupācijas muzeja un muzeja "Ebreji Latvijā" kopīgi veidotā ceļojošā izstāde "Latvijas traģēdija. 1941". Izstādes eksponēšanu Otavā iniciēja un organizēja Latvijas vēstnieks Kanādā Kārlis Eihenbaums sadarbībā ar izstādes līdzautoriem, kā arī ar Latvijas Aizsardzības un Latvijas Ārlietu ministrijas atbalstu // The exhibition "Latvian Tragedy. 1941" was created in collaboration of the Occupation Museum and the museum "Hebrews in Latvia." It was displayed in Ottawa 4-22 March 2020 on the initiative of Latvian Ambassador to Canada Kārlis Eihenbaums, in cooperation with the authors of the exhibit and with the financial support of the Latvian Ministries of Defense and Foreign Affairs

Irēne Lazda: ziedoju mi palīdz muzejam darboties un dod neatkarību

Pandēmijas iespaidā Okupācijas muzejs ir slēgts apmeklētājiem, tomēr darbinieki turpina veidot jauno ekspozīciju un izmanto iespēju veikt citus praktiskus darbus. Turpinās muzeja būvniecības darbi. "Valsts nekustamie īpašumi" sola, ka viss Latviešu strēlnieku laukums, ieskaitot memoriālu padomju okupācijas upuriem "Vestures taktīla", tiks pilnībā pabeigts likumā noteiktajā termiņā – līdz 2020. gada beigām.

Atjaunotajā muzejā Latviešu strēlnieku laukumā 1 apmeklētājus sagaidīs ekspozīcija, kura ne tikai stāsta, bet liek apmeklētājam fiziski, emocionāli un ar prātu izjust un saprast traumu, kuru valsts un tauta piedzīvoja 51 okupācijas gada laikā. Šis sāpju pilnais laiks palidzēs saprast šodienas Latviju un pārvarēt okupācijas sekas, kuras valsti un tautu turpina izaicināt un kavē valsts kā vienotas, demokrātiskas sabiedrības attīstību.

Pateicoties ziedotāju nenogurstošam atbalstam, gudrai finanšu politikai un uzmanīgai saimniekošanai no muzeja un OMFA puses, muzejam arī pandēmijas apstākļos nebija jāatrodas dīkstāvē, bet varēja turpināt darbu, veidot jauno ekspozīciju, plānot telpu iekārtojumu un gatavoties atjaunotā

muzeja atklāšanai.

Lai gan muzeja galvenajam atbalstam arvien vairāk jānāk no Latvijas, šīnī juku laikā mums ASV ir nepieciešams turpināt muzejam sniegt atbalstu. Neaizmirīsim, ka ziedoju mi palīdz muzejam darboties, bet vissvarīgākais – tie dod muzejam neatkarību un brīvību teikt un rādīt to, kas citur netiek rādīts un teikts. //

Irēne Lazda: Our donations help the Museum continue its work

In spite of the fact that the Museum of Occupation had to close its doors to visitors due to the pandemic, work on the new exposition continues. Reconstruction of the Museum building is moving ahead. State Real Estate and Skonto Büve promise that the entire Strēlnieki Square complex including the memorial to the memory of the victims of Soviet occupation will be completed as scheduled by the end of the year.

The new exposition will not only inform, but help the visitor understand – physically, emotionally and intellectually – the trauma that Latvia and its

people endured during the 51 years of Occupation. Understanding this painful period means understanding Latvia today. Only then can we hope to overcome the consequences of Occupation that continue to challenge the nation and its people and hinder Latvia's development as a united, democratic society.

Because of the continued support of donors, as well as a wise investment strategy and careful use of resources on the part of the Museum and OMFA, the Museum did not have to furlough its staff but was able to continue work on the new exposition, plan use of the reconstructed space and prepare for its reopening.

Although it is clear that more and more of the support for the Museum must come from donors in Latvia, in this time of crisis and uncertainty, support from friends of the Museum in the United States is still essential. We must not forget that our donations not only help the Museum continue its work, but make it possible for the Museum to speak freely and on its own terms. //

Irēne Lazda,
Latvijas 50 gadu okupācijas muzeja
fonda atbalsta grupas ASV (OMFA)
priekšēde // President, The Latvian
50 Year Occupation Museum
Support Group (OMFA)

Testamentārā novēlējumā ziedoju muzejam 50 000 dolāru vecāku piemiņai

Velta dzimus Latvijā, Daugmales pagastā, 1921. gada 29. augustā. Viņa apmeklēja vācu pamatskolu un jau desmit gadu vecumā tekoši runāja trīs valodās, vēlāk klasiskajā ģimnāzijā iemācījās arī franču un latīnu valodu. 1941. gada 14. jūnijā, dienu pirms Veltas ģimnāzijas pēdējiem eksāmeniem, no ģimenes dzīvokļa aizveda viņas vecākus Tālivaldi

un Klaudiju Indru. Lai arī Velta bija mājās, viņu nepanēma. Velta studēja zobārstniecību Latvijas Universitātē un pabeidza divus gadus, kad karš izjaucā karjeras plānus. 1943. gadā Velta apprečējās. 1944. gada augustā viņa devās uz Vāciju, un septembrī Veltai piedzima vienīgais bērns Anita Rubula. Gimene pavadīja piecus gados Eslingenēs nometnē, līdz 1950. gadā Velta ar Anitu devās uz Klivlan-

di. Tur Velta pārskolojās par radioloģijas tehniku un strādāja šajā laukā līdz pensijai. 1962. gadā Velta pārcēlās uz Čikāgu, kur drīz sastapa savu otro dzīves biedru Hugo Liepiņu.

Liels trieciens bija 1968. gadā, kad Anita, kas bija piedzimus ar sirdskaiti, nepārcieta operāciju. Ticība Dievam palīdzēja turpināt dzīvi. Daudzus gadus Liepiņi bija aktīvi Ciānas draudzē un citās latviešu or-

ganizācijās. Viņi veltīja savu laiku, lai daudziem palīdzētu un veicinātu latviešu sabiedrisko dzīvi. Hugo un Velta ceļoja pa Eiropu un arī pavadija piecas dienas aiz Polārā loka. Abiem ļoti patika baudīt Dziesmusvētkus, viņi bieži apmeklēja koncertus un operas Čikāgā. 2001. gadā Hugo devās mūžībā.

Velta Liepiņa sava mūža 97. gadā no mums šķīrās 2019. gada 3. februārī. Plašais draugu skaits, kas apciešmoja viņu un sūtīja kartites pēdējos dzives mēnešos, apliecina, cik ļoti viņa rūpējās un domāja par citiem cilvēkiem. Viņa iedvesmoja mūs visus ar savu smaidu, labo sirdi un dziļo ticību. Sērās Veltu atceras draugi Čikāgā un plašajā pasaulei. //

Velta Liepiņa makes a \$50,000 testamentary donation in honor of her parents' memory

Velta was born in the rural Daugmale County in Latvia, on 29 August 1921. She attended a German language grammar school and by the age of ten was fluent in three languages. Later, she attended a classical language high school and learned French and Latin. The day before her final exams was the fateful 14 June 1941 when Velta's parents, Tālivaldis and Klaudija Indra, were deported from their apartment, but although Velta was at home that evening, she was not taken. Only in 1991 did she discover that her name had been on the deportee list. Velta studied dentistry for two years at the University of Latvia before the war interrupted her career plans. In 1943, Velta married, and in August 1944 left by ship to Germany. In September, her only child, Anita Rubula, was born. The family was in the Esslingen DP camp for five years, until Velta and Anita left for Cleveland, Ohio, in 1950. There Velta retrained as a radiology tech-

Velta ar vecākiem Tālivaldi un Klaudiju Indru 1941. gada 11. maijā //
Velta with her parents Tālivaldis and Klaudija Indra on 11 May 1941

Velta Liepiņa ar mazmeitu Lauru // V. Liepiņa with grandaughter Laura

nician, the field in which she continued to work until her retirement. In 1962, Velta moved to Chicago where she found her true life partner, Hugo Liepiņš.

It was a great blow, when Anita, who had been born with a heart defect, did not survive an operation in 1968. Faith gave Velta strength. For many years, both Hugo and Velta participated actively in the life of the Zion Latvian Lutheran Church and in other Latvian organizations. Velta gave her time to help many and to contribute to the Latvian community. Hugo and Velta liked to travel in Europe and even spent five days behind

the Polar Circle. They both enjoyed Latvian Song and Dance Festivals and often attended concert and opera performances in Chicago. Hugo passed away in 2001.

Velta Liepiņa left us on 3 February 2019 at the age of 97. The many friends who visited her and sent cards in the last months of her life were testimony to how generously she gave of herself and cared for others. She inspired us with her smile, kind heart and deep faith. Friends in Chicago and all over the world are saddened by Velta's death. //

Astrīda Cīrule Čikāgā ASV

LOMB biedri stiprina muzeju ar ziedojuumiem "Covid-19" krīzes seku pārvarēšanai

Sākoties "Covid-19" krīzei, Latvijas Okupācijas muzeja biedrības biedri savā vidū sāka ziedojuumu akciju krīzes seku pārvarēšanai muzejā. No 19. marta līdz aprīļa beigām astoņi ziedotāji – Valters Nollendorfs un Aija Ebdena, Ivars Ījabs, Ivars Švānfelds, Guntars Krasts, Ģirts Jānis Zēgners, Maija Sinka un Līga Strazda – jau bija savākuši 900 euro. Un šo devumu biedrības biedri ir aicināti vēl papildināt, jo krīzei būs sekas un nau dai norēķinu kontos Latvijā būs liela nozīme.

Līga Strazda, sākot ziedojuumu akciju, līdzbiedriem rakstīja: "Ja man ir jālūdz citiem cilvēkiem ziedot, ja man ir jāpārliecina valsts iestāžu vadītāji vairāk atbalstīt muzeju, tad man pašai ir jābūt pussoli priekšā ne tikai ar labo gribu, bet arī ar darbu. Ikvienam, kurš ir muzeja biedrībā, ar ziedošanu ir jābūt pussoli priekšā tam, kuru mēs lūdzam mūs atbalstīt. Kā saka viena no mūsu dāsnākajām devējām biedrībā, summai nav nozīmes. Ja mēs paši dodam, tad nav grūti lūgt arī citiem."

Latvijas Okupācijas muzeja biedrībā šobrīd ir 44 aktīvi biedri un ap 20 vecbiedru. Biedrības mērķis ir pārvaldīt un gādāt par biedrības struktūrvie nību – Latvijas Okupācijas muzeju. //

LOMB members strengthen the Museum with donations to overcome the consequences of the Covid-19 crisis

With the beginning of the Covid-19 crisis, members of the Museum Association started a donation campaign amongst themselves in order to aid

Latvijas Okupācijas muzeja biedrības biedri 2020. gada 25. janvārī //
Members of the Occupation Museum Association on 25 January 2020

the Museum in overcoming the consequences of the crisis. From March 19 until the end of April eight donors – Valters Nollendorfs and Aija Ebdena, Ivars Ījabs, Ivars Švānfelds, Guntars Krasts, Ģirts Zēgners, Maija Sinka and Līga Strazda together had donated 900 euros. Other members of the Association are encouraged to contribute to this special donation, as the crisis will surely leave consequences and money in Museum accounts in Latvia will be of utmost importance.

KONTI

"Latvijas Okupācijas muzeja biedrība". Reģ. nr. 40008018848

"SEB" banka, Rīdzenes filiāle, SWIFT kods UNLALV2X
Reģ. nr. 40003151743
Konts LV67UNLA0002400700517

"Swedbank"
Reģ. nr. 40003074764
Konts LV20HABA0551029425092

Līga Strazda, starting this donation campaign, wrote to her peers: "If I have to ask others to donate, if I have to convince state institutions to provide additional support to the museum, then I myself must always be half a step ahead, not only with good intentions,

but with my actions as well. When it comes to donations, everyone, who is a part of the Association, should be half a step ahead of those whose support we seek. To quote one of our most charitable donors - the sum does not matter. If we give, then we have no difficulty

in asking others for help". The Museum of Occupation Association of Latvia currently has 44 active members and approximately 20 inactive members. The aim of the Association is to oversee the operation of the Occupation Museum of Latvia. //

2018. gada otrajā pusē un 2019. gadā dokumentus, fotogrāfijas un priekšmetus muzeja krājumam dāvinājuši:

Donors of documents, photographs and artifacts donated to the Museum archive in the second half of 2018 and the first half of 2019:

Aldonis Baldiņš, Danuta Kandele, Agita Grīnberga, Imants Ankoriņš, Ināra Grasmane, Daina Zalāne, Aleksandra Līne-Švarca, Andris Jansons, Alvis Dumpis, Andrejs Edvīns Feldmanis, Gunārs Ciglis, Ilgonis Upmalis, Silvija Kokoreviča, Baiba Šāberte, Mārtiņš Vesperis, Virginija Krebs, Jānis Kalnačs, Laima Zeltiņa, Juris Kaksis, Marina Kondratjeva, Kārlis Dambītis, Visvaldis Kurpeniks, Sanda Rubīna, Juris Lezdiņš, Škaidra Šmite, Jevgenijs Gombergs, Maija Dreimane, Guntis Eglitis, Guntis Švītinš, Ollita Grīnberga, Sarma Klaviņa, Uldis Skujinš, Ģirts Zēgners, Silvija Zemīte, Jānis Goldšmits, Daina Elsberga, Valters Nollendorfs, Kristīne Čakstiņa, Viesturs Prikulis, Vaira Augustinovi-

ča, Antoņina Brese, Maira Dudareva, Indulis Bērziņš, Kārlis Straubergs, Oskars Gruziņš, Jānis Milzarājs, Galija Mikolajuna (Vēsturiski izglītojošā, labdarības un tiesību aizstāvības biedrība "Rīgas Memoriāls"), Mirdza Lazdiņa, Aija Lāce, Jānis Zemtautis, Mārcis Broža, Līviņa Putāne, Edmunds Tardenaks, Irēna Dubulte, Dzintra Bungs, Laimonis Ķuda, Eduards Geida, Ausma Šipko, Maija Gaiķe, Krista Anna Belševica, Māris Graudiņš, Maija Vizbulite Frīdberga, Lienīte Reka, Andris Sametis, Ivars Kvālis, Kristaps Ķauķis, Raitis Krakovskis, Ernests Leimans, Valerija Mackevičiene, Rita Bergmane (Latvija);

Natalija Vagners (Kanāda), Aivars Līdums (Austrālija), Aivars Je-

rumānis (Kanāda), Gunter Stribning (Vācija), Gaynor Stansfield (Lielbritānija), Rasma Lācis (Austrālija), Julian Harford (Lielbritānija), Silvija Newcomer-Pilmanis (ASV), Ilga Mārija Breikša (Kanāda), Agate Nesaule (ASV), Aleksandrs Čaičīcs (Krievija), Anita Demante (ASV), Laima Dingley (ASV), Inese Auziņa Smith (Lielbritānija), Marija Skutāne Netz (ASV), Elga Marija Čače (ASV), Zānis Mediķis (Austrālija), Ilga Laue (Vācija), Dace Kežbere (ASV), Helena Rīda (Austrālija), Tāma Jadviga Rudzītis (Brazīlija), Anda Liepins (Kanāda), Ēriks Krūmiņš (ASV), Roberts Holters (Austrālija), Arijs Villemsons (ASV), Hartmuth Romoth (VFR). //

In memoriam

Latvijas Okupācijas muzeja biedrība un Latvijas Okupācijas muzeja saime sēro par ilggadējā muzeja atbalstītāja, LOMB biedra un agrākā muzeja pārstāvja Lielbritānijā
Andreja Valda Ozoliņa
(21.10.1935.-10.05.2020.)
aiziešanu mūžībā. Izsakām lidzjūtību dzīvesbiedrei Dulcie Ozoliņai un pārējiem tuviniekiem.

The Latvian Occupation Museum Association and the Occupation Museum mourn the death of longtime supporter of the Museum, LOMB member and former representative of the Museum in Great Britain,
Andrejs Valdis Ozolinš (21.10.1935-10.05.2020). Our sincere condolences to his wife, Dulcie and his family.

Pateicībā un cieņā piemīnam mūžībā aizgājušo akadēmiķi
Jāni Stradiņu
(10.12.1933.-29.11.2019.).

Viņš bija viens no muzeja dibinātājiem, muzeja atbalstītājs no pirmās dienas, teica uzrunu Okupācijas muzeja atklāšanā 1993. gada 1. jūlijā un deva muzejam pirmo moto: "Okupācijas muzeja darbs veltīts piemiņai, patiesibai, apskaidrībai."

With gratitude and deep respect we remember the president of the Latvian Academy of Sciences, one of the founders of the Museum,
Jānis Stradiņš (10.12.1933-29.11.2019).

He supported the Museum from its earliest days, spoke at the opening of the Museum on 1 July 1993 and gave the Museum its first motto: "The work of the Museum is dedicated to commemoration, truth and enlightenment."

Celamaizi muzejam jau devuši ziedotāji no Austrālijas, Amerikas un Latvijas

Latviešu valodā "celamaize" ir specifisks vārds ēdienam, ko cilvēki dod līdzi saviem mīļajiem kādā nozīmīgā celā. Vienlaikus tā ir pārtika un arī svētība. Šo vārdu izvēlējāmies savai ziedojumu piesaistes kampanai, jo Okupācijas muzejam tagad ir ļoti vajadzīga celamaize uz savām atjaunotajām mājām Vecrīgā pie Daugavas. Celamaize, kurai ir ne tikai finansiāla vērtība, bet arī svētība, jo gara ceļa noslēdošie soli mēdz būt arī paši grūtakie.

Kampaņu sākām pērn 18. oktobrī ar muzeja ēkas spāru svētkiem. Muzeja biedrības priekšsēdis Valters Nollendorfs svinīgajā runā minēja, ka gatavojamies atceļam uz muzeju ar jaunu, plašāku vestibilu, kur sagaidit tūristus un valsts viesus, jaunu eksponāciju un mainīgo izstāžu zāli, plašākām krājuma telpām, jaunu mācību klasi un sarīkojumu telpām. Kopš tā brīža līdz aprīļa beigām kampaņa "Celamaize muzejam" ir saņemts 21 ziedojuums no ASV, Austrālijas un Latvijas. Ziedojušas gan privātpersonas, gan latviešu draudzes, gan viena latviešu biedrība. Muzejs ir ļoti pateicīgs un aicina arī tagad palīdzēt

ar celamaizi, lai ceļš uz atjaunotajām mājām ir gludi veicams. //

Donations for the "Celamaize muzejam" campaign have come from Australia, the United States and Latvia

The term Celamaize (sustenance for the journey) has a special meaning in Latvian. It describes the food that is given to someone close to you to sustain that person on a journey. It is both physical sustenance and a blessing. We chose this word for our fundraising effort because the Museum of Occupation is very much in need of Celamaize – sustenance – for its "journey" to return home to its reconstructed building in the Riga Old City by the Daugava River. This Celamaize has not only financial value but is also a blessing because the

last part of a long journey is often the most difficult.

We initiated the campaign last year on 18 October with the roof capping ceremony. In his festive address, Chairman of the Museum Board, Valters Nollendorfs, stated that we were preparing for the return to the Museum with its new, enlarged vestibule, where we can greet visitors and government officials, with a new exposition, space for temporary exhibits, increased space for the Museum Collection, a classroom and space for public events.

From that moment to the end of April 2020, a total of twenty-one donations have been received from the United States, Australia and Latvia specifically for Celamaize for the Museum. Donors have included individuals, Latvian congregations, as well as a Latvian association. The Museum is very grateful for this support and invites others to contribute with "sustenance for the journey," so that the road to our renewed home will be smooth and easily travelled. //

Līga Strazda,
Latvijas Okupācijas muzeja
Attīstības un komunikācijas nodalas
vadītāja

Ar ziedojuumiem GODINĀTI no 2019. gada 1. jūlija līdz 2019. gada 31. decembrim

Donations made to HONOR a specific person from July 1 to December 31, 2019

++ Ziedojuumi Celamaizei //
donation for Celamaize

18. novembra kolekte – USD 245,- Linkolnas Apvienotā latviešu ev. lut. draudze;

Inese AUZIŅA-SMITH, dzimšanas dienā – EUR 75,- Ingrīda Bite; 20,- Rūta Astra Jēkabsone; Rudīte Kalniņa;

Valdis GRAUDIŅŠ, viesu dāvana, atzīmējot 90. dzimšanas dienu – AUD 700,- Ināra un Valdis Graudiņš++;

Svinot zelta kāzas – EUR 100,- Inese Auziņa-Smita++;

Ivars ŠVĀNFELDS, 80 gadu jubilejā – EUR 200,- Andris Staklis; 100,- Dzintra Bungs; 80,- Aija Ebdene; Valters Nollendorfs;

Māra Vārpa; 50,- Ivars Švānfelds (viesu dāvana); USD 80,- Edmunds un Sandra Mednis;

Normunds UPĪTIS, 85. dzimšanas dienā – USD 85,- Vita Kākulis;

Ziemassvētku dāvana – USD 300,- Dagnija Krēslīnš.

Ar ziedojuumiem PIEMINĒTI

no 2019. gada 1. jūlija līdz 2019. gada 31. decembrim

Donations in MEMORY of a specific person from July 1 to December 31, 2019

* Ziedojuumi Nākotnes Namam
// donations for Museum re-
construction

14. jūnijā aizvestie – USD 200,-
ciems "Latvija" Garezerā;

14. jūnijs – USD 120,- Sv. Pāvila
Latviešu ev. lut. draudze Detroitā;
Dzintars ABULS – USD
15 000,- Jānis un Velta Lazda; 50,-
Kārlis Millers;

Aizvestie – AUD 300,- Adelaides
Latviešu ev. lut. draudze*; USD
500,- Filadelfijas Latviešu ev. lut.
Sv. Jāņa draudze, Filadelfijas Lat-
viešu baptistu draudze un Ap-
plebachsvilles Latviešu baptistu
draudze; 282,- Linkolnas Apvie-
notā latviešu ev. lut. draudze;

Alberts AMATS – USD 200,-
Ilga Harrington Winicov;

Jānis Ugis AUGENBERGS – USD
50,- Ronald un Kristine
Kursinskis;

Valentine BANDREVICS – USD
150,- Vidvuds Bandrevics;

Ludvigs un Alma BANGA – USD
100,- Walter Banga;

Cecilia BERGS – USD 250,-
Daina Apple Dravnieks;

Tālis BERGS – USD 400,- Inta
Grace;

Īra BOLŠAITIS (17.03.1937.–
23.10.2018.) – USD 100,- Sylvia
Ūdris;

**Irina BUNDE un Arvīds RAU-
DINŠ** – USD 300,- Astrida Ram-
rath;

Sigurds DAMBERGS, miris
2014. gada 22. martā – CAD
100,- Biruta Dambergs*;

Jazeps DAUGMANIS – USD
30,- Ellen Daugman;

Edward ERAMUS – USD 2000,-

Ruta Eramus;

Arturs GINTERS – USD 100,-
Aija un John Sedlak;

Fricis A. GINTERS – USD
13 230,- TESTAMENTS;

Maija GOBIŅA – USD 100,-
Richard un Inta Wiest;

Alfreds GRAUDIŅŠ – AUD
300,- dzīvesbiedre Lonija Grau-
diņa;

Uldis GRAVA – USD 300,- Uldis
Bluķis;

Richards GRIGORS – CAD
150,- Ilga Steins;

Maija GRĪNBUŠA – USD 200,-
Iveta Grīnbuša;

Marģers GRĪNS – USD 500,-
Nora un Pēteris Renerts ar ģi-
meni; 250,- Ilona Ķisis; 100,- Zi-
gurds un Astrīda Riders; Dailons

un Irina Stauvers; 50,- Franz un
Zanda Bauer; Agnārs un Carmen
Cickovskis; Anda un Bill Cook;

Kārlis un Ilze Čečeris; Jānis un
Ilze Hāznars; Inta Konsen; Uldis
Kronītis; Viktors un Brīgita
Millers; Andris un Anda Pratiņš;

Diāna Verhas; 30,- Zane Āboļiņa;
Kalvis un Valerie Kampe; Arnis
un Baiba Zvejnieks; 25,- Egils un
Baiba Apelis; Franz un Benita
Bauer; Vilis un Olita Freimanis;

Luke un Soonia Minnes; Jānis
Vaskis;

Haralds HAGELIS – USD 50,-
Alvis Hagelis;

Nikolajs B. JANNERS – USD
100,- Sigurds Janners;
Valda JAUNZEMIS – USD
5000,- TESTAMENTS;

Visvaldis KLASONS – USD
50,- Dr. Augustin Dordai; Helen
Eichhorn; Patrica Helfrich; Valda
Ziemelis;

Jānis LANGINS, miris 2019.
gada 9. septembrī – CAD 200,-
Ojārs un Edīte Sils; 150,- Guntis
un Ināra Ezers; 100,- Līga Gaide;
Mary P. Winsor; 50,- Rita Āpše;

Ilmārs LEIMANIS, brālēns, ap-
cietināts 1940. gadā un aizvests
uz Sibīriju – AUD 100,- Ingrīda
Garofali*;

Gunars MACKUS – USD 150,-
Edward Mackus;

Maiga MEŽMALIS – AUD
200,- Vija Zars;

Māra PADEGS – EUR 50,- Ar-
vīds Lielkājs; Raimonds Mauliņš;
USD 150,- Vija Mangulis, Māra
un Andrejs Rasums ar ģimeni,
Antra un Lajos Lelke ar ģime-
ni; 100,- Uldis Bluķis; Ludmila
Yamrone Stivriņa; Jānis un Sarma
Liepiņš; Astrīda Melgalvis; Aija
Pelše; Ingrīda Priedīte; John un
Kathy Savitz; Inara Stots; Jānis
un Maija Šķiņķis; Irma Zālīte;
Ģirts un Maija Zeidenbergs; 50,-
Māra Brikovskis; Eriks un Sandra
Jansons; Eriks un Ināra Magons;
Gunars Ozols; Valdis un Joann
Paupe; Martins Roze;

Maija PENIKIS – USD 100,-
Winifred Thrall;

Edvīns PENIKIS, miris 2015.
gada 26. septembrī – EUR
365 282,- TESTAMENTS;

Mārtiņš PLADARS – USD 50,-
Valts Pladars;

Ilsa un Anda RABACS – USD
200,- Ingrid Bagby;

Vera RIEKSTIŅŠ – USD 100,-
Čikāgas Latviešu biedrība; Mod-
ris un Valija Galenieks; Guntis un
Ina Kalnajs; George un Etsuko
Karnitis; Dace Pencis; 50,- Vilnis
un Astrīda Jakobsons;

>

- > **Dr. Jānis ROBINŠ** – USD 50,- Valda Ziemelis;
- Silvija RUTENBERGS** – USD 500,- Ārijs, Gunta un Teika Pakalns; 200,- Klīvlandes Latviešu kultūras dārzs;
- Eižens SALMIŅŠ** – USD 100,- Ārija Brikmanis;
- Margarita SIDERS** – USD 200,- Ilze Muehlenbachs;
- Laimonis SILINS** – USD 3000,- Jānis un Dzintra Janavs;
- Astrīda un Harijs STALIS** – USD 1600,- Ilze Stalis;
- Rūta STRAUMANIS** – USD 100,- Astrīda Ramrath un Astra Holmes;
- Kārlis ŠVALBE** – USD 50,- Ilze Švalbe-Kalniņš;
- Silvija TUBELIS-KURMINA** – EUR 200,- Upenieku ģimene;
- Zenta VANAGS (VEDNERS)** – USD 25,- Rita Šulce (Schultz);
- Lizete un Otto VIEGLAIS** – EUR 1000,- ģimene;
- Arvīds VĪGANTS** – USD 50,- Martin Zaprauskis;
- Reinis VĪTOLS** – USD 100,- Ināra Zariņš;
- Zigfrīds ZADVINSKIS** – USD 1000,- Paulis un Irēne Lazda; 300,- Ivars un Susan Zadvinskis; 200,- Latviešu Katoļu studentu un akadēmiķu apvien. "Dzintars"; Jānis un Velga Plāte; Eugeņijs un Māra Počs; 100,- Grand Rapido pensionāri; Grand Rapido Latviešu biedrība; Riverside Radiology Associates; Chris un Christine Baughman; Vija Bowles; Raymond un Līga Gonzalez; Michael un Lisa Holstein; Jānis un Aija Kukainis; Astrida Melgalvis; Anita Počs; Valija Raucepis; Lidija un Richard Tarbunas; Brons un Mary Visockis; 75,- Antonis un Silvija Visockis; 50,- Peter un Regina Daukšs; Samuel, Anita un Māra Knochis; Dzintra Kornets; V. Kukainis un G. Kalniņš; Ronald un Kristine Kursinskis; Anna Motivāne; Franciska Sventeckis; 35,- Vinetta un Robert Hosford; 25,- Irene Mednis; Irena Vanuska; Theresa Vavere; Elita Wood;
- Mirdza ZANDBERGA** – EUR 30,- Astrīda Jansone;
- Aina ZIBENS** – CAD 100,- Ruta Williams*;
- Aina un Visvaldis ZIBENS** – CAD 5000,- Māra Zibens*.

Ziedojuumi DAŽĀDIEM MĒRKIEM

no 2019. gada 1. jūlija līdz 2019. gada 31. decembrim

Donations for VARIOUS PURPOSES from July 1 to December 31, 2019

* Ziedojuumi Nākotnes Namam // donations for Museum reconstruction

Ziedojuumi Zedelgemas pie-mineklīm brīvībai // donation for the Zedelgem "Beehive for Freedom"

++ Ziedojuumi Celamaizei // donation for Celamaize

AUD

11 348,- Vairogs Nora, TESTAMENTS; **2000,-** DV Kanberas nodaļa Austrālijā#; DV Sidnejas nodaļa*; Sidnejas Latviešu biedrības Dāmu kopa*; **1000,-** DV Pērtas nodaļa Austrālijā++; Brigita Muške*; **500,-** Pēteris Miglis; **250,-** Jānis Lindbergs; **150,-** Astride Lodēns; **100,-** Latviešu biedrība Tasmāni-

jā++; Andris un Dace Dārziņš++; Gunārs Freimanis++; Mirdza Gratz; Līga un Pēteris Strungs++; **50,-** Andris un Beatrise Švolmanis; **liņš;** Ināra Jackson; Inta Perro; **30,-** Edīte Taylor; **20,-** Imants J. Ozols#;

EUR

5000,- Marta Balode; **663,-** DV Toronto nodaļa Kanādā; **300,-** Arnolds Otto Dzilna; **250,-** DVF Notinghamas nodaļa; **225,-** Valters Nollendorfs; **200,-** Lilija Balgalve Treimane; Maksims un Gisela Elisabeth Strunskis; **150,-** Ausma Solveiga Pāvulāne; **100,-** Pēteris Simsons++; Daina Šķiezna-Elsberga#; Vaira un Gunter Tempel#; **75,-** Juris Imants Balputnis; **65,-** Albert Caspari; **60,-** Akademiskā vienība "Austrums"; **50,-** Imants Kalniņš; Pēteris Rozenbergs; Irēna Rozenfelde;

40,- Mirdza Zandberga-Saule; **30,-** Gunta Jaunmuktāne; **17,-** Juris Liepa; **10,-** Jānis Zuters;

GBP

2000,- DVF Boltonas nodaļa#;

SEK

1730,- Stokholmas Latviešu ev. lut. draudze;

USD

25 000,- Jānis un Velta Lazda; **10 000,-** Ruta Freimanis*; Kārlis Kalējs; **5000,-** Pēteris un Marta Balodis; Arturs Grava; Gunars Jakobsons; **3350,-** Daira Skriblis; **3000,-** Lāču Ģimenes fonds++; Latviešu ev. lut. draudze Vašingtonā DC; Dr. Sigrida Renigers; **2300,-** Valters Nollendorfs un Aija Ebde-ne++; **2000,-** Eduards Anders (VAK); **1000,-** ANONĪMS; Mančesteras un Vilimantikas Latviešu ev. lut. draudze; Emilia Eglitis; Valdis un Austra Liepa; Anna Rollins*; Jānis Zeltiņš; **675,-** Denveras Latviešu ev. lut. draudze; **600,-** Karen Grever; **510,-** Vaida Jordan Miķīte; **500,-** Daugavas Vanadzes ASV; Generāļa Kārla Gopera fonds ASV; Latviešu biedrība Vašingtonas štatā; Mančesteras Latviešu ev. lut. draudze ASV++; Milvoku Sv. Trīsvienības draudze; Minneapolis Latviešu ev. lut. draudzes Dāmu saime; Arvids Davidsons; Visvaris un Ausma Ģiga; Ilmārs Kalniņš; Aivars Kuplis; Andrejs un Anna Lazda; Jānis, Alexis un Lija Lazda; Maija Mizens; Selga Pētersons; Uldis Roze; Gundars un Astrīda Strautnieks; Juris Žagariņš*; **409,-** DV apvienība Vašingtonā; **400,-** Aristids Ratermanis; Andris un Biruta Sprūds; **300,-** Skenektedijas Latviešu ev.

lut. draudze; Maija Zīle; **295,-** Grand Rapidu Latviešu ev. lut. draudze; **264,-** Indianapoles Latviešu ev. lut. draudze; **250,-** Imants Ikstrums; Dr. Arthur J. Ozolin; Dailons un Irina Stauvers; **205,-** Des Moines un apkārtnes tautieši ASV; **200,-** Saginavas Latviešu klubs; Brīgita un Brians Balaram; Ģirts un Rasma Kundziņš; Manfreds Munters; Ausma Nonacs; Andrew Robins; Igor Sturm; Sylvia Ūdris; **160,-** Vita Bite; **150,-** Agris Pavlovskis; Āra Pumpurs; **120,-** Edvīns Upītis; **100,-** Bostonas Latviešu ev. lut. trimdas draudzes Dāmu saime; Indianas Latviešu pensionāru biedrība; korporācija "Beveronia"; Nujorkas Latviešu ev. lut. draudzes Salas novada Dāmu komiteja; Sv. Pāvila latv. ev. lut. draudzes Dāmu komiteja Detroitā; Liega Arnett; Olģerts Balodis; Juris un Ilze Bērziņš; Aija C. Blitte; Gunars Boršteins; Astrīda Greco; Aija Horton; Martin Isaks; Jānis un Karen Karps; Ģirts un Christine Kruze; Arvids un Zinta Kūlīts; Inara Laucks; I. J. Leskinovich; George J. Neimanis; Imants Praudiņš; Dzidra Reimanis; Valtrauta Simsons++; Vija Skudra; Silvija Stukuls; Martin Tatuch; Imants un Apolonija Timrots; Juris un Māra Ubans; Edwin Upītis++; Art Vedejs; Ieva Vidners; Aivars un Vija Zeltiņš; Leonids Ziverts; **80,-** R. Skostiņš; **60,-** Imants Kalniņš; **50,-** Andrejs Bacians; māc. Olģerts Cakars; Ēriks Dambergs; Gunta Douglas; Sigrīda Epstein Vāvere; John Ericson; Ina Fogels; Inta A. Kipper-Paegle; Ingrid Miemis; Guntis Ore; Leonija Petraska; Māris Roze; Rita G. Sēja; Imants Strautmanis; Juris Udris; Dzintris Vallis; Jānis

Vaskis; Maija Veide; Dzintra Laima Zariņš; **30,-** Jānis Cakars; Ruta Majumdar; Valts un Vija Treibergs; Harijs un Ausma Zikmanis; **25,-** Erik un Laurie Celms; Valdis Keris; Miervalds Malcenieks; Astra Mangulis; Māris Mežs; Druvis Moruss; Valdis Nodievs; Guntis Puriņš; Līga Stam Ziemelis; Uldis Šutka; Vitolds Vitums; Raymond Zarins; **20,-** Ojārs Brūveris; Lisa Edmondson; Dzidra Elias; Dr. Mark un Ināra Liepa; Juris Raudiņš#; **15,-** Constance Garance; **5,-** Robert Barney.

Muzejs būs pateicīgs par jūsu ziedojušu, jo no tā ir atkarīga muzeja nākotne

Ziedojušus muzejam un grāmatu pasūtinājumu var nodot, sūtīt un pieteikt:

Lielbritānijā: Inese A. Smith
36 Fairmount Drive
Loughborough
LE11 3JR, United Kingdom.

ASV: čeki rakstāmi OMFA, c/o
Ilze Resnis, 10930 Nollywood
Drive, Chardon, OH 44024, USA.
Ziedojuši atskaitāmi, aprēķinot
ienākumu nodokļus.
Ar kreditkarti, lietojot OMFA "PayPal"
adresi paypal@omfa-usa.org

Kanādā: čeki rakstāmi LRDF
("Latvia Relief and Development
Fund") ar piezīmi "ziedojušums
Okupācijas muzejam", c/o Dagnija
Staško, 16 Elterwater Ave., Nepean,
ON K2H 5J2, Canada. Ziedojuši
atskaitāmi no Kanādas federālajiem
ienākumu nodokļiem.

Austrālijā: čeki rakstāmi „SLS –
Okupacijas muzejs“ un sūtāmi: Ināra
Graudiņa, 141 Darley Rd., Randwick,
NSW 2031, Australia.

Latvijā: Latvijas Okupācijas muzejā,
Raiņa bulvāri 7, Rīgā,
LV-1050,
SEB banka,
kods UNLALV2X, konta
nr. LV67UNLA0002400700517.
Muzejā var ziedot ar kreditkartī.

Ar kreditkartī vai "PayPal" tiešsaistē
muzeja mājaslapā www.omf.lv

Par veikto ziedojušu rakstiet:
ziedojuumi@omf.lv

Apkārtraksts nr. 49, 2020.
gada vasarā Rīgā.
Īznāk divas reizes gadā.
ISSN 1407-3668.
Redaktores Līga Strazda un
Inese Jansone, korektors un
maketētājs Jānis Kulmanis.
Tulkotājas Gundega Michele
un Irēne Lazda.

Ja informāciju par muzeja
aktuallitātēm vēlaties saņemt
biežāk vai apkārtrakstu saņemt
elektroniski, lūdzu, paziņojiet
mums savu
e-pasta adresi, rakstot uz
pr.okupacijasmuzejs@omf.lv.
If you would like to receive
current information about
Museum activities or this Ne-
wsletter electronically, please
send us your e-mail address to
pr.okupacijasmuzejs@omf.lv

Latvijas Okupācijas muzejs,
Raiņa bulvāris 7,
Rīga, LV-1050

Tālruni: birojs – 67212715,
Izglītības nodaļa – 67211030,
www.omf.lv
Fakss 67229255
E-pasts: omf@latnet.lv
Mājaslapa: www.omf.lv
www.okupacijasmuzejs.lv
Reg. nr. 40008018848

Vāks: OM darbinieki "Zoom" sapulcē
2020 .gada 21. maijā // Museum
staff at the "Zoom" meeting 21
May 2020